

Henry Rider Haggard
Dronningens ring

Henry Rider Haggard

Dronningens ring

eBibliotek 1800

2025

Første del

Videnskabsmænd – eller i hvert tilfælde nogle af dem, for fra tid til anden har én lærd en anden mening end andre lærde – fortæller os, at de ved alt, hvad der er værd at vide om mennesket, såvel mænd som kvinder. De har sporet mennesket til dets fjerneste forfædre; de kan påvise, hvordan dets knogler og skikkelse har forandret sig, og hvordan dets intelligens, under indflydelsen af dets behov og følelser, har udviklet sig fra et endog særdeles ydmygt stade. Og de konkluderer derpå, at der ikke findes noget i mennesket, som ikke kan afsløres på obduktionsbordet, at dets attrå efter et liv efter døden har sin rod i frygten for at dø, eller – mener andre – i frygten for jordskælv eller tordenvejr; at dets forkærlighed for fortiden blot er noget nedarvet fra fjerne forfædre, der levede i denne fortid, måske for en million år siden; og at alt, hvad der er ædelt i det, blot er et resultat af egennyttighed eller et tyndt lag af såkaldt civilisation, mens det onde må henføres til dets grundlæggende dominante instinkter. Mennesket er, kort sagt, et dyr, der ligesom alle andre dyr i sidste ende må underkaste sig sine omgivelser og antage samme farve som disse, sådan som den røde ko har sin fra Devons røde jord. Således er fakta, siger de (eller i hvert fald nogle af dem) – alt andet er noget vrøvl.

Somme tider er vi tilbøjelige til at være enige med disse vismænd, især når vi netop har nydt det privilegium at overvære et eller flere af deres foredrag. Men så dukker der måske et eller andet op, en erfaring, som får os til at standse op

og vække vor tvivl – *alle* de gamle tvivl, som atter en gang vågner i vore hjerter, og med dem atter et guddommeligt håb.

Måske, når alt kommer til alt, tænker vi ved os selv, er mennesket mere end et dyr. Måske har det kendt fortiden, den allerfjerneste fortid, og kan se fremtiden, den fjerne, fjerne fremtid. Og måske er denne drøm sand, og det råder måske over, hvad man i mangel af bedre kalder en udødelig sjæl, som kan manifestere sig i mange forskellige skikkelser, som kan sove i sekler, men som hvad enten den sover eller er vågen, forbliver den samme, uforgængelig som selve universet.

En begivenhed i mr. James Ebenezer Smiths liv kunne udmærket give anledning til sådanne overvejelser, hvis nogen var bekendt med dens enkeltheder, hvilket, indtil dette er blevet fæstet til papiret, ikke har været tilfældet. Mr. Smith er en mand, der ved, hvornår man helst bør tie. Men den gav utvivlsomt anledning til eftertanke for én person – nemlig den, det hændte for. Ja, faktisk tænker James Ebenezer Smith stadig over den, tænker rigtig dybt.

J. E. Smith var af god familie og havde fået en god opdragelse. Han var desuden en smuk mand og havde gode evner og et vindende væsen, og det så ud, som om verden lå åben for ham; men førend han var blevet færdig med sine studier ved universitetet, blev han hjemsøgt af forskellige uheld, som ikke kommer denne historie ved, og han blev kastet ud i den hårde verden uden penge og uden venner.

Nå – ganske venneløs var han dog ikke; for han havde en gudfader, en herre, der levede af sine forretninger, og hvis fornavn var Ebenezer. Til ham tog Smith sin tilflugt i sin store nød; for han syntes, at Ebenezer skyldte ham noget til gengæld

for det skrækkelige navn, han havde bebyrdet ham med ved dåben.

Til en vis grad erkendte Ebenezer også sine forpligtelser. Det var ikke noget heroisk, han gjorde for sin gudsøn; men han skaffede ham dog plads som assistent i en bank, han var meddirektør i – en simpel assistentplads, ikke andet. Og da han et års tid efter døde, efterlod han ham hundrede pund, han kunne købe noget til erindring om sin gudfader for.

Smith var en praktisk natur: I stedet for at anvende pengene til en eller anden mindegenstand, som han ingen nytte kunne have af, anbragte han de hundrede pund i et sjældent lovende foretagende.

Foretagendet holdt, hvad det lovede, og han fik sine talenter tilbage multipliceret med ti. Han gentog eksperimentet, og da han var i en stilling, der satte ham i stand til at vide, hvad han gjorde, havde han lige så stort held med sig anden gang.

Da han var tredive år, fandt han sig på denne måde i besiddelse af noget over fem og tyve tusinde pund. Da – og dette viser bedst mandens praktiske forretningssans og sunde fornuft – holdt han op med at spekulere og anbragte sine penge således, at de kunne give ham en sikker og betryggende rente på fire procent. Smith havde efterhånden udviklet sig til en udmærket forretningsmand, og han var derfor også blevet en betroet mand i banken. Ganske vist indtog han kun stilling som fuldmægtig; men han oppebar dog en gage af fire hundrede pund om året og havde endda udsigt til at stige yderligere.

Han var kort sagt i en stilling, så han kunne gifte sig, hvis han havde næret noget ønske i den retning. Men det gjorde han nu ikke – måske fordi han ikke havde truffet nogen kvinde på

sin vej, der tiltalte ham – han havde jo, som allerede fortalt, ingen venner og kom ikke meget ud; men måske havde han også andre grunde.

Noget undselig og tilbageholden af karakter havde han ingen fortrolige og stolede kun på sig selv. Ingen, ikke engang hans overordnede i banken eller nogen af hans kolleger dér vidste, hvor velhavende han var blevet. Ingen havde nogen sinde besøgt ham i hans lejlighed; de vidste knap nok af, at han beboede en sådan i omegnen af Putney. Han var ikke medlem af nogen klub og havde ikke en eneste fortrolig ven.

Det slag, som verden havde tildelt ham i hans tidlige ungdom, de bristede forhåbninger og den hårde behandling, som skæbnen den gang havde ladet ham føle, havde sat så dybe spor i hans følsomme sjæl, at han aldrig mere søgte fortrolig omgang med sine medmennesker. Allerede mens han var forholdsvis ung, kunne han derfor betragtes som en gammel pebersvend af en forfinet type.

Imidlertid varede det dog ikke så længe efter, at Smith var hørt op med at spekulere, at han opdagede, at en mand må have noget, som kan optage hans tanker. Han forsøgte at kaste sig over velgørenheden; men han erfarede snart, at han var alt for følsom til en beskæftigelse, der så ofte nødvendiggør temmelig påtrængende for ikke at sige hensynsløse undersøgelser.

Efter at have kæmpet noget med sig selv og sin samvittighed beroligede han derfor til sidst denne med at lægge en respektabel del af sine indtægter til side til anonym uddeling mellem værdigt trængende og institutioner.

Mens Smith igen var i trang for noget, der kunne plage hans tanker, hændte det en dag, da banken var lukket, at han drev

ind i British Museum, mere egentlig for at komme i ly for et fælt regnvejr end af interesse for det, som var at se inde i det berømte museum.

Idet han ganske planløst vandrede hid og did inde i den store bygning, kom han også til sidst op i det store galleri, som er forbeholdt ægyptiske stensager og billedhuggerkunst.

Han følte sig noget forvirret og forlegen herinde; for han kendte ikke det mindste til ægyptologien; han følte ved at se alle disse ting kun en stigende forundring, blandet med en følelse, der nærmede sig ærefrygt.

Det måtte have været et stort og vidunderligt folk, tænkte han ved sig selv, som havde udført alle disse værker, og med denne tanke fulgte et ønske om at kende mere til det. Alligevel stod han i begreb med at gå videre, da hans blik pludselig faldt på hovedet af en kvinde, der fandtes på væggen.

Smith så på dette hoved en gang – to gange, og ved den tredje gang blev han forelsket i det.

Det er vel unødvendigt at sige, at han ikke selv var sig denne forelskelse bevidst. Han følte blot, at der var sket en forandring med ham, og at han aldrig – aldrig kunne glemme det ansigt, som her var fremstillet.

Måske var det ikke egentlig skønt, måske var læberne for tykke og næseflöjene for brede; men om læberne lå der et vidunderligt, gådefuldt smil, og det var sikkert det, der for ham gav ansigtet en skønhed, som virkede så betagende på ham og i hans sjæl vækkede alle mulige vidunderlige forestillinger, af hvilke nogle var så sælsomme og ømme, at de næsten var af samme natur som erindringer.

Han stirrede på ansigtet, og ansigtet smilede blidt tilbage til ham. Som det utvivlsomt, eller rettere dets original – for dette var kun en gipsmaske –, havde smilet til intetheden i en eller anden grav eller hule i over tredive århundreder, og som kvinden, hvis billede det var, en gang havde smilet til verden.

En undersætsig, svær herre trådte ind i salen og tiltalte nogle arbejdere, som var ved at anbringe et nyt fodstykke til en statue, der stod i nærheden. Smith tænkte sig, at det måtte være en mand, der kendte noget til disse genstande, og idet han med nogen anstrengelse fik bugt med sin naturlige tilbageholdenhed, løftede han på hatten og bad herren om at sige ham, hvem originalen til denne maske havde været.

Herren – der var en af museets øverste overordnede – skottede mønstrende hen til Smith, og da han så, at hans interesse var ægte og ikke påtaget, svarede han:

"Jeg ved det ikke, – der er ingen, som ved det. Der er blevet givet hende flere navne, men ingen af dem er pålidelige. En skønne dag kan måske resten af statuen blive fundet, og så vil vi få det at vide – det vil da sige, hvis der findes nogen indskrift på den. Imidlertid er der mest sandsynlighed for, at den er blevet ødelagt for lang tid siden."

"De kan altså slet ikke sige mig noget om hende?" spurgte Smith.

"Nej – i alt fald kun meget lidt. Jeg ved så meget, at dette er en afstøbning. Originalen findes i museet i Cairo. Så vidt jeg ved, fandt Mariette den i Karnak og gav den så, som han havde for skik, et navn. Sandsynligvis har hun været en dronning – af det attende dynasti, ser det ud til, efter arbejdet at dømme.

Men for resten kan De jo selv se hendes rang på den brudte uræos."

Smith standsede ham ikke for at forklare ham, at han ikke havde fjerneste idé om, hvad en "uræos" var for noget, eftersom han var ganske ukendt med det slangesmykke, som alle de kongelige personer i Ægypten bar på deres isse, og ægyptologen fortsatte:

"De skulle tage ned til Ægypten og undersøge hovedet selv. Det er et af de skønneste, der nogen sinde er fundet. Nå – men nu må jeg videre. Farvel!"

Dermed skyndte han sig ud af salen.

Smith gik videre ind i de næste sale og så på mumier og andre ting. Det gjorde ham ondt at tænke på, at hun, som havde ejet hint skønne, tiltalende ansigt, måtte være blevet til en mumie længe før den kristne æra. Mumierne besad ikke noget tiltrækkende for ham.

Han vendte tilbage til salen med statuerne og stirrede på afstøbningen så længe, at en af arbejderne til sidst bemærkede til sine kammerater, at "hvis han var den herre, så ville han til en forandring gå hen og se på et levende menneske".

Så trak Smith sig skamfuld tilbage.

På vejen hjem gik han ind til sin boghandler og bestilte "alle de bedste værker om ægyptologi".

Da de et par dage efter arriverede i en stor pakkasse tilligemed en regning på otte og tredive pund, blev han ikke så lidt modfalden. Men alligevel gav han sig med mandsmod i lag med bøgerne, og da han var både velbegavet og flittig, havde han efter tre måneders forløb fået et ganske respektabelt

andenhåndskendskab til emnet, ja, var endog i stand til at tyde de almindeligste hieroglyffer.

I januar – det var ved slutningen af de nævnte tre måneder – forbavsede Smith sine direktører ved at anmode dem om en orlov på ti uger; for hidtil havde han været fuldt tilfreds med fjorten dages ferie hvert år.

Da de spurgte ham nærmere ud, forklarede han, at han i den sidste tid havde lidt en del af bronkitis, og at hans læge havde rådet ham til at tage en tur til Ægypten.

"Det var en udmærket idé," sagde bankbestyreren; "men jeg er bange for, at De vil finde den noget bekostelig. De rejsende i Ægypten bliver slemt trukket op."

"Det ved jeg," svarede Smith; "men jeg har lagt lidt til side, og jeg har jo kun mig selv at sørge for."

Så drog Smith altså til Ægypten. Han så originalen til det skønne hoved og tusinde andre interessante ting, og han gjorde mere end dette. Han sluttede sig til nogle udgravere, der var meget glade ved hans intelligente assistance, og sammen med dem foretog han i en hel måned udgravninger i nærheden af det ældgamle Theben uden dog at finde noget af særlig interesse.

Det var først to år senere, at han gjorde sin store opdagelse og fandt det, som nu er kendt under navnet *Smiths Grav*.

Her bliver vi nu nødt til at forklare, at hans helbredstilstand var blevet således, at den nødvendiggjorde et ophold i Ægypten hvert år; i det mindste opfattede hans foresatte det således. Men da han ikke anmodede om nogen sommerferie og altid var parat til at overtage andres arbejde eller blive over tiden, fik han uden vanskelighed lov til at foretage disse vinterudflugter.

På dette sit tredje besøg i Ægypten opnåede Smith at erhverve sig tilladelse fra generaldirektøren for de arkæologiske undersøgelser i Cairo til at foretage udgravninger på egen hånd.

Da han allerede nu var velkendt i landet som en erfaren ægyptolog, blev denne tilladelse tilstået ham på de sædvanlige betingelser – nemlig at Departementet for Oldtidsfund skulle have ret til at forbeholde sig, hvad det ønskede af de fundne genstande, eller dem alle, hvis det ønskede dette.

Da disse ting var blevet ordnet pr. brev, tog Smith, efter at have opholdt sig nogle få dage ved museet i Cairo, med nattoget til Luxor, hvor han fandt formanden for arbejdsstyrken, en eks-dragoman ved navn Muhamed ventende på sig tillige med en del fellaher, som han havde lejet.

Der var ikke mere end fyrre i alt, for det var et forholdsvis lille foretagende. Han havde besluttet sig til at koste tre hundrede pund på det, og for en sådan sum kan man ikke foretage ret store udgravninger.

Under sine besøg de foregående år havde Smith mærket sig det sted, hvor det var hans hensigt at grave. Det var på det ældgamle Thebens begravelsesplads på det øde sted, der ligger i nærheden af templet for Medinet Habu, i en dal, der er kendt under navnet Dronningernes Dal.

Adskilt ved en række stejle småbjerge fra deres kongelige ægtefællers hvilesteder er nogle af Ægyptens berømteste dronninger her blevet stedt til hvile, og det var deres grave, som Smith agtede at undersøge.

Han vidste nemlig for ganske vist, at nogle af disse grave endnu ikke havde været forstyrret, og hvem kunne sige, hvad

der endnu kunne findes? Lykken står jo den kække bi. Måske kunne han træffe på hin skønne ukendte dronnings grav, hvis ansigt i tre lange år stadig havde stået for hans blik.

I en hel måned gravede han uden at opnå mindste resultat. Det sted, han havde udvalgt sig, viste sig dog at være indgangen til en grav, og efter fem og tyve dages brydsom gravning var alt det sand, som havde tildækket indgangen, endelig blevet fjernet, og han stod i en råt udhugget, ufuldendt hule.

Den dronning, denne grav havde været forudbestemt for, måtte være død meget ung og begravet andetsteds, eller også havde hun valgt sig en anden begravelsesplads. Det kunne også tænkes, at klippen havde vist sig ubrugelig til skulptur.

Smith trak på skuldrene og gik videre. Han lod grave huller og render her og der, men intetsteds fandt han noget.

To tredjedele af hans tid og hans penge var gået med på denne måde, da lykken endelig vendte sig for ham.

En dag hen imod aften, da han sammen med fem-seks af sine bedste mænd var på hjemvejen efter et frugtesløst dagsarbejde, blev hans opmærksomhed fængslet af en lille såkaldet wadi eller indsynkning i en bjergside, en indsynkning, der var blevet opfyldt af klippestykker og sand.

Der fandtes snese af sådanne indsynkninger, og denne så slet ikke mere lovende ud end de andre; men alligevel tiltrak den ham. Stærkt modfalden og nedtrykt, som han var, gik han forbi den, men da han var kommet en snes skridt fra den, vendte han om.

"Hvor vil Dem hen, herre?" spurgte hans formand Muhamed.

Han pegede på fordybningen i højen.

"Til ingen nytte, herre," sagde Muhamed. "Der ingen grav være der; hullet alt for nær ved toppen. Der løbe alt for meget vand ind, og de døde dronninger dem altid ville ligge på et tørt sted."

Men Smith vedblev at gå videre, og de andre fulgte ham lydigt.

Han gik ned ad den lille skråning af sand og rullesten og undersøgte grunden omhyggeligt. Den bestod af granit, og der fandtes ikke ringeste spor af, at der havde været hugget i den.

Mændene var allerede i færd med at gå derfra igen, da det samme sælsomme instinkt, som havde draget ham hen til stedet, fik ham til at tage en spade fra en af dem, og med den begyndte han at kaste sandet bort fra klippens overflade; for af en eller anden uforklarlig grund fandtes der ikke hverken sten eller klippestykker her.

Da mændene så, at deres herre, som de nærede stor hengivenhed for, var begyndt at arbejde, begyndte de også at bruge deres redskaber, og i en snes minutter eller mere gravede de muntert løs blot for at gøre ham tilpas; for de var alle sammen ganske overbevist om, at her ikke fandtes nogen grav.

Til sidst sagde Smith, at de skulle holde op; for skønt de nu var kommet to meter ned, viste klippen dog intet tegn på at være blevet bearbejdet.

Med et ærgerligt udbrud kastede han en sidste spadefuld sand fra sig; men derved slog spaden mod noget, som ragede frem. Han fjernede lidt mere af sandet, og nu så han en ophøjning i klippen, der kunne se ud som en kransliste.

Han kaldte da mændene tilbage, pegede på det, han havde afdækket, og uden at sige et ord begyndte de alle at grave igen.

Da de havde arbejdet i fem minutter, var det ganske lydeligt, at det var en kransliste, og en halv time efter var de kommet ned til det øverste af en døråbning, som førte ind til en grav.

"Det være i meget gammel tid, at dem har muret den grav til," sagde Muhamed, idet han pegede på de flade sten, døråbningen var blevet lukket med, og som var blevet opmuret med dynd i stedet for kalk samt på de indtryk af den hellige skarabæ i dyndet, døren var blevet forseglet med af de embedsmænd, hvis bestilling det havde været for bestandig at lukke det sidste hvilested for den kongelige døde.

"Måske vi finde dronning vel bevaret derinde," vedblev formanden, da han ikke fik noget svar på sin første bemærkning.

"Ja, måske," sagde Smith kort. "Grav, menneske, grav dog og spild ikke tiden med at snakke!"

I stor hast gravede de nu videre, indtil Smith så noget, der fik ham til at stønne lydeligt. Der var hul i murværket – der havde været nogen inde i graven før. Muhamed havde også fået øje på hullet, og han undersøgte det med sit erfarne blik.

"Meget gammel tyv," sagde han. "Se, ham prøve at bygge mur op igen, men løbe bort, før ham færdig."

Med disse ord pegede han på nogle flade sten, som skødesløst og i en fart var blevet anbragt på deres forrige sted.

"Grav! Grav!" sagde Smith igen.

Ti minutter endnu, og åbningen var lagt blot. Den var akkurat så stor, at et menneske kunne komme igennem den.

Det var imidlertid blevet så langt hen på eftermiddagen, at solen var ved at gå ned. Det var for Smith, som om den skyndte sig mere end sædvanligt med at komme ned ad himlen. I et

minut stod den over de ujævne toppe af de vestlige bjerge bag ved ham, og i det næste hvilede den som en ildkugle på deres øverste rand. Derefter forsvandt den.

Et øjeblik spillede der et grønt lysskær på det sted, hvor den havde stået; men så forsvandt også det, og det pludselige ægyptiske mørke indhyllede dem.

Fellaherne begyndte at mumle til hinanden, og et par af dem gik bort under et intetsigende påskud. De øvrige kastede deres redskaber på jorden og så på Smith.

"Mændene dem sige, dem ikke holde af at blive her; dem bange for ånderne! Alt for mange *afreet* leve i denne grav; det er, hvad dem sige. Komme tilbage og gøre arbejde færdigt i morgen, når det være lyst. Meget dumme folk dem simple fellaher," bemærkede Muhamed i en overlegen tone.

"Ja, Ja," svarede Smith, der meget godt vidste, at intet nok så stort tilbud kunne få hans mænd til at vedblive med gravningen efter solnedgang. "Lad dem kun gå, så vil du og jeg blive her og passe på stedet indtil i morgen."

"Det mig gøre meget ondt, herre," sagde Muhamed, "men mig ikke føle mig rigtig vel indeni. Mig tro, mig har fået feber. Mig gå med tilbage til lejren og bede under rigtig mange tæpper."

"Ja, gå bare," sagde Smith; "men hvis der er en, som ikke er så stor en kujon som de andre, så lad ham bringe mig min tykke overfrakke herud, noget at spise og drikke og så lygten, som hænger i mit telt. Jeg skal nok gå ud og tage imod ham i dalen."

Muhamed, der havde sine store tvivl, lovede ikke desto mindre, at det nok skulle blive gjort. Og efter at have tigget Smith om at ledsage dem, for at ikke den ånd, som boede i

graven, skulle gøre en ulykke på ham i nattens løb, uden at han dog ville tage noget hensyn til det, fjernede de sig hurtigt.

Smith tændte sin pibe, satte sig ned i sandet og ventede. En halv time efter hørte han nogen synge, og gennem mørket, som var meget tæt, så han lys komme op gennem dalen.

"Det er alligevel brave mænd," tænkte han og kravlede op ad fordybningen for at gå dem i møde.

Han havde ret; det var hans mænd, og der var ikke færre end tyve, for i mindre mandstærk skare turde de ikke risikere at gå mod ånderne, som de troede huserede i dalen efter mørkets frembrud.

Lyset kom nærmere; men det var dog ikke Muhamed, der bar det; for hans sygdom havde forværret sig så meget, at han ikke kunne komme med; snart faldt dets skin på Smiths høje skikkelse, der klædt i sin hvide arbejdskittel stod og lænede sig op til et klippestykke.

Ned faldt lygten, og med et rædselens hyl gjorde den brave skare kort omkring og flygtede så hurtigt, deres ben kunne bære dem.

"I elendige kujoner!" råbte Smith efter dem på arabisk. "Det er jo *mig*, jeres herre og ingen *afreet*!"

Da de hørte dette, vendte de om og kom meget forsigtigt nærmere, og nu så han, at de som påskud for at komme så talrige havde forsynet sig med hver sin genstand af det, han skulle bruge. En kom med brødet, en anden bar lygten, en tredje havde taget en sardindåse, en fjerde nøglen til at lukke denne op med, en femte en æske tændstikker, en sjette en flaske øl – og så videre. Men da tingene ikke strakte til i antal, havde to af dem taget hans tykke overfrakke imellem sig, så at den ene

bar den i armene og den anden i skøderne, som om det var en båre.

"Læg kun sagerne ned," sagde Smith, og de adlød. "Og nu," vedblev han, "er det bedst, I kommer herfra lidt hurtigt, for det forekom mig, at jeg for lidt siden hørte to *afreet*er der oppe tale med hinanden om, hvad de ville gøre med Profetens tilhængere, som drev spot med deres guder, hvis de traf dem på deres hellige sted i nat, så hvis I har jeres liv kært, vil jeg råde jer til at bruge benene."

Dette velmente råd blev fulgt med stor iver, og et minut efter var Smith alene med stjernerne og den svage ørkenvind.

Han samlede sine sager sammen eller så mange af dem, som han ville bruge, stak dem i lommerne på sin store overfrakke og vendte derefter tilbage til gravens indgang. Her tillavede han ved lygtens lys sit simple måltid, og prøvede så på at sove.

Men søvnen ville ikke indfinde sig, – når han var lige ved at falde i søvn, var der stadig noget, som vækkede ham.

Først var der en sjakal, der hylede inde mellem klipperne, derefter bed en sandflue ham så ækelt i anklen, at han troede, det var en skorpion, der stak ham. Så tog kulden fat på ham; for ganske vist havde han indhyllet sig i sin tykke overfrakke; men hans øvrige tøj var blevet gennemvædet af sved efter det hårde arbejde.

Han turde derfor ikke blive liggende stille; han kunne let pådrage sig en stærk forkølelse eller måske endog feber: altså rejste han sig op og begyndte at gå frem og tilbage.

Månen var imidlertid stået op og belyste det melankolske, vilde landskab i alle dets enkeltheder. – Ægyptens gådefulde

skønhed betog hans sind; men den virkede nedtrykkende på ham.

Hvor mange hensovede majestæter lå vel her under højen, han stod på? Var de alle virkelig døde, eller havde disse fellaher måske alligevel ret? Kom deres ånder endnu frem om natten og vandrede ud over landet, som de fordum havde behersket?

Dette var den almindelige tro blandt alle ægypterne; de følte sig fast overbeviste om, at Ka, det vil sige menneskets andet jeg, til evig tid færdedes på det sted, hvor dets jordiske halvdel var blevet lagt til hvile.

Når man rigtig kom til at tænke over det, så var der under en stor del uforståelig symbolisme alligevel meget i den ægyptiske tro, som det var vanskeligt for en kristen helt at tvivle på. Forsoning gennem en frelser for eksempel og genopstandelsen efter døden. Havde han, Smith, ikke også for længere tid siden skrevet en afhandling over denne lighed med den kristelige religion, en afhandling, som han havde i sinde at udgive, dog ikke under sit eget navn?

Nå – han ville ikke gå og tænke på dette nu; det var lejligheden slet ikke passende til – disse tanker var alt for uhyggelige for den, som stod i begreb, med at forstyrre gravfreden.

Hans tanker, eller rettere hans fantasi – og den var stor og letbevægelig –, slog ind i en anden retning. Hvilke ting havde dette sted skuet for årtusinder siden? En gang for tusinder af år siden havde en procession bugtet sig frem ad den vej, som rimeligvis lå begravet under sandet, han stod på, og havde bevæget sig hen mod dette gravkammers mørke åbning. Han kunne i ånden tydeligt se den, mens den slyngede sig ud og ind

mellem småbjergene: De glatragede præster, indhyllet i leopardskind eller nogle af dem i et skinnende klædebon, bærende de mystiske symboler på deres hellige embede. Ligvognen trukket af okser – og på den den store, firkantede kasse, som indeholdt den ydre og den indre kiste, og inde i dem mumien af en eller anden hensovet majestæt. I det ægyptiske billedsprog: "Høgen, der havde spredt sine vinger og var fløjet ind til dødsguden Osiris' barm". Derefter kom grædekonerne, som sønderrev luften med deres hylen og jamren, så dem, der bar det, graven skulle udstyres med, samt ofringerne. Efter dem rigets høje dignitarer og Amons og de andre guders ypperstepræster, dernæst søsterdronningerne med deres undrende børn og så faraos voksne sønner, der bar emblemerne på deres høje rang. – Allersidst farao vandrende alene, iført sit kongelige skrud: sit forklæde, sin dobbeltkrone af lærred, prydet i toppen med den gyldne slange, sine indlagte armbånd og de tunge, klirrende ørenringe – farao, med bøjet hoved og tunge, trætte fjed og i sit hjerte – hvilke tanker? Sorg og kvide måske over hende, som var gået bort, og det uagtet han havde andre dronninger og medhustruer uden tal.

Uden tvivl havde hun været yndig og skøn; men ynde og skønhed var dog ikke skænket hende alene. Og desuden – havde hun ikke haft for skik at sige ham imod og tvivle om hans hellighed? Nej, det er sikkert ikke alene hende, han tænker på, hende, for hvem han har beredt denne prægtige grav med alle de ting, der krævedes for at forene hende med guderne. Han tænker sikkert også på sig selv og på hin anden grav ovre på den anden side af bjergene, hans arbejdere og kunstnere arbejder på dag efter dag – ja, og har arbejdet på allerede i mange år –

den grav, han måske allerede om føje tid skal bæres til akkurat på samme måde for at søge sit sted hinsides dødens døre – den død, der lægger sin hånd såvel på konger og dronninger som på slaven.

Synet forsvandt. Det havde været så levende, at Smith troede, han havde drømt. Men nu var han ganske sikkert lysvågen, og han frøs endnu mere end før. Desuden var sjakalerne tiltaget stærkt i antal. Der var nu en hel flok, og de var ikke langt borte. Se, en af dem var kommet inden for lygtens lyskreds – et slunkent, snigende, gult dyr, der vejrede levningerne af måltidet – eller måske var det ham selv, den vejrede.

Havde han ikke også hørt tale om, at forbrydere og andet udskud færdedes mellem disse bjerge, og han var nu ganske alene og tilmed ubevæbnet. Måske burde han slukke lygten, der så tydeligt viste, hvor han befandt sig. Det ville være det klogeste; men alligevel lod han i dette tilfælde hånt om klogskaben. Desuden var lyset jo også en slags selskab for ham i hans ensomhed.

Da det syntes, som om der slet ikke kunne blive tale om at sove, måtte han gribe til et andet middel for at få tiden til at gå, og han begyndte da at arbejde, hvilket oven i købet havde den fordel frem for søvnen, at den hjalp ham mod kulden.

Han tog en skovl og begyndte at kaste sandet bort fra døråbningen, mens sjakalerne begyndte at hyle endnu afskyeligere af forbavselse; for et sådant syn var de slet ikke vant til. I tusinder af år – hvad den gamle måne deroppe også kunne have givet attest på – havde intet menneske, eller i alt fald intet enkelt menneske, dristet sig til at forstyrre gravfreden på en sådan tid af døgnet.

Da Smith havde arbejdet omtrent tyve minutter, var der noget, som klirrede på hans skovl – og det så lydeligt, at det klang langt bort i stilheden.

"Det er vel en lille sten, og den kommer meget belejligt; for sjakalerne trænger til en hilsen," tænkte Smith, idet han langsomt rystede sandet af skovlen for at få fat i genstanden.

Nu så han den, den var ikke ret stor og kunne ikke gøre megen nytte; men alligevel tog han den i hånden og lod fingrene glide hen over den. Men da følte han, at det ikke var nogen sten, men en genstand af bronze.

"Et billede af Osiris," tænkte Smith, – "jordfæstet foran graven for at hellige denne. – Nej, det er nok en Isis-figur – nej, vist ej, nu ser jeg, at det er hovedet af en statuette, endda et meget smukt hoved, så vidt jeg kan se det ved månelyset – og det ser oven i købet ud, som om det har været forgyldt."

Han greb lygten og holdt den hen over genstanden.

I næste minut sad han i bunden af det hul, han havde gravet, med lygten i den ene hånd og statuetten eller rettere hovedet i den anden.

"Billedet af dronningen!" udbrød han med et gisp. "Den samme – den selv samme. Ja, ved Himlen, det er hende!"

Nej, der var ingen fejltagelse mulig. Det var jo akkurat de samme læber – lidt fyldige og fremstående, de selv samme næsefløje – buede og dirrende og lidt brede, de samme hvælvede øjenbryn og drømmende øjne, der sad lidt langt fra hinanden.

Men frem for alt var der det samme tillokkende og gådefulde smil, og der var kun den forskel på dette mesterstykke af

ældgammel kunst og det, han havde set i British Museum, at dette hoved her kronedes af en hel uræos.

Under kronen og strøget tilbage bag om ørene sad en stor paryk eller hovedprydelse, hvis ender nåede helt ned på brystet.

Statuetten, der, da den havde været forgyldt, var bevaret fuldstændig fri for rust eller patina, var blevet brækket lidt over midten, øjensynlig ved et enkelt hårdt slag; for bruddet var meget rent.

Smith tænkte sig straks, at den var blevet stjålet fra graven af en tyv, der troede, at den var af guld. Efter at være kommet ud af graven, var han så blevet grebet af tvivl, der havde fået ham til at brække den over på en sten eller på anden måde. Resten var let at tænke sig til: Da han havde set, at den kun var af forgyldt bronze, havde han kastet stykkerne fra sig, da han ikke anså det for umagen værd at tage dem med.

Således var Smiths formodning. Den var rimeligvis ikke ganske rigtig, som det følgende synes at vise.

Smiths første tanke var at se at finde den anden del af statuetten. Han søgte længe og omhyggeligt efter den, men uden resultat. Hverken den gang eller senere var den at finde.

Han tænkte sig da, at tyven, da han brækkede den, havde beholdt den nederste halvdel i hånden. Hvorpå han i sin ærgrelse havde kastet den langt bort fra sig, mens han havde ladet hovedet ligge, hvor det var faldet.

Smith undersøgte igen hovedet, denne gang mere omhyggeligt. Nu opdagede han, at der lige neden for brystet fandtes en meget fint udført kartouche.

Da han i det sidste års tid var blevet fuldstændig bevandret i hieroglyftydningens vanskelige kunst, læste han den uden

besvær. Der stod: "Ma-Mee. Store dronning. Højt elsket af –" På dette sted var kartouchen brækket over.

"Ma-mee, eller måske kan det også være Ma-Mi," tænkte han. "Jeg har aldrig hørt om en dronning, der hed Ma-Mee eller Ma-Mi eller Ma-Mu. Hun må være ganske ny for historikerne. Jeg gad vide, hvem det var, hun har været elsket af? Amon eller Horus eller Isis formodentlig. Af en eller anden guddom uden tvivl. Det håber jeg i det mindste."

Han stirrede på det skønne billede, han holdt i hånden, som han før havde stirret på masken på museets væg, og det skønne billede, der var draget frem af årtusinders støv, smilede tilbage til ham, som han sad der i den højtidelige, månebelyste nat, som hun for tre år siden havde smilet til ham fra museets væg – kun med den forskel, at hint billede kun var en afstøbning, mens dette var virkeligt. Dette havde slumret sammen med den døde, efter hvis træk det var blevet dannet – den døde, som havde hvilet eller endnu hvilede hist nede.

En pludselig beslutning greb Smith – en fast og urokkelig beslutning. Han ville undersøge denne grav straks og alene. Ikke en sjæl skulle være med ham til dette hans første besøg. Det ville være en helligbrøde, hvis nogen anden end han selv skulle sætte sin fod der, før han havde set, hvad den indeholdt.

Hvorfor skulle han ikke straks gå derind? Hans lygte var af en ny og god konstruktion og lyste udmærket, og den kunne brænde endnu i mange timer. Desuden havde den fordærvede luft i gravkammeret nu sikkert haft tilstrækkelig tid til at trænge ud gennem hullet.

Det var, som om nogen kaldte på ham og opfordrede ham til at gå ind og se sig om. Han stak bronzehovedet i sin

brystlomme lige over sit hjerte, stak lygten ind gennem hullet og så ind.

Det kunne ikke være vanskeligt at komme derind, for sandet var føget ind og lå derinde i højde med det nederste af åbningen. Han krøb da ind gennem denne og befandt sig nu på en sanddynge, der nåede så højt op, at han lige kunne trænge sig frem mellem dens overflade og loftet i graven. Lidt længere fremme var gangen næsten fyldt med dynd.

Muhamed havde haft ret, da han ifølge det kendskab, han havde til jordbundsforholdene, sagde, at en grav, som var dannet på dette sted, måtte være blevet oversvømmet. Den var ganske rigtigt blevet oversvømmet i oldtiden af en eller anden vandflod, og Smith begyndte at frygte for at finde graven fyldt med dynd, der var hærdet, så at det var lige så fast som teglsten.

Således var det også indtil en vis dybde, et resultat, der øjensynlig havde været forudset af dem, der havde udhulet graven, for der var slet ikke blevet ofret nogen prydelse på indgangen.

Der var endog, som Smith senere opdagede, blevet gravet et hul under døråbningen for at få dyndet til at trænge ind, efter at begravelsen var fuldbyrdet. Det øverste af dyndet havde dog ikke nået helt op til gravens loft, og derfor var der endnu en åbning.

Efter at Smith havde kravlet omtrent femten meter hen over dette størknede dynd, befandt han sig pludselig på en trappe, der steg opad. Nu forstod han meningen med det hele: Selve gravkammeret var blevet anbragt i et højere niveau.

Her begyndte så endelig vægdekorationerne. Her blev dronning Ma-Mee, bærende sine kroner og iført sit kongelige skrud, præsenteret for den ene guddom efter den anden. Mellem hendes billeder og de forskellige guders var væggen dækket med hieroglyffer, der endnu var så friske som på den dag, da kunstneren havde malet dem. Et flygtigt blik sagde ham straks, at det var uddrag af den begravedes dødsbog.

Da tyven i længst forbigangne dage var brudt ind i graven, rimeligvis ikke længe efter jordfæstelsen, havde dyndet, Smith havde kravlet over, endnu været vådt. Dette kunne han slutte af, at leret fra slynglens fødder endnu sad på trappetrinnene, og at han havde sat pletter på væggene med sine hænder, idet han havde støttet sig til disse. På et sted var der endog et nøjagtigt aftryk af hans hånd, der tydeligt viste alle linjer i huden.

Ved den øverste ende af trappen begyndte en anden passage, der altså lå i et højere niveau, af hvilken grund vandet ikke havde kunnet nå derop. Til højre og venstre for denne gang lå flere kamre, der ikke var blevet fuldendte. Enkelte af dem var kun lige påbegyndt.

Det stod ham nu ganske klart, at denne dronning var død meget ung. Hendes grav, som hun eller kongen havde bestemt den, var aldrig blevet færdig.

Nogle få skridt fra trappen udvidede den højereliggende gang sig til en slags hal, der var omtrent ti meter i kvadrat. Loftet var her dekoreret med billeder af gribbe, der spredte vingerne ud, og fra hvis kløer hjulkorset eller det såkaldte "livskors" hang ned.

På en af væggene stod Ma-Mee i ventende stilling, mens Anubis vejede hendes hjerte, der lå i den ene vægtskål mod

sandhedens fjer, som lå i den anden, og ved siden stod Thoth og skrev resultatet på sine tavler.

Alle hendes titler var her givet hende, såsom: "Store, kongelige arving – kongelige søster – kongelige viv – kongelige moder – de to landes herskerinde – kærlighedens palmegren og skønhedernes skønhed".

Smith læste dette i stor hast, og han lagde mærke til, at der ingen steder stod omtalt, hvem der havde været hendes ægtefælle.

Det kunne næsten se ud, som om navnet på ham med forsæt var blevet fortiet.

På de andre vægge bragte Ma-Mee, ledsaget af Ka, dvs. hendes dobbeltgænger, ofringer til de forskellige guder eller holdt forsonende taler til underverdenens afskyelige dæmoner. Hun nævnede dem ved deres navne, hvorved hun frigjorde sig for deres magt og tvang dem til at sige: "Gå videre, du er ren!"

På endevæggen var hun sluttelig fremstillet som den retfærdiggjorte Osiris eller lutrede ånd; alle hendes prøvelser var til ende, og hun blev modtaget af guden Osiris, sjælenes frelser.

Alle disse ting lagde Smith i al hast mærke til, idet han gik frem og tilbage på det hellige sted og løftede lygten op mod væggene. Men derefter så han noget andet, som fyldte ham med skuffelse.

På gulvet i kammeret, hvor kisterne havde stået – for dette var begravelseskammeret – lå en lille dynge sorte brudstykker, sværtede af ild. Han forstod øjeblikkelig sammenhængen. Efter at tyven havde udført sit værk, havde han brændt mumieskrinene og tillige med dem dronningens lig.

Der kunne ikke være nogen tvivl om, at det forholdt sig således; for se! i asken lå endnu nogle brændte menneskeben, og loftet oven over askedyngen var sværtet af røgen og forvitret af bålets hede. Der var intet fund blevet tilbage til ham.

Ilde tilpas af den tunge, indelukkede luft derinde satte han sig ned på en lille bænk eller en slags bord, som var hugget ind i klippen, og som øjensynlig havde været bestemt til at henlægge ofre til den døde på. Der lå da også nogle fortørrede levninger af et knippe votivblomster.

Med lygten mellem fødderne sad han her og hvilede lidt, mens han stirrede på de af ilden blegede ben. Se, derhenne lå underkæben, der sad endnu nogle tænder i den – små, hvide og regelmæssige og kun lidt brugte. Ja, hun måtte være død i sin ungdom.

Han rejste sig for at gå; for skuffelsen og stedets hellighed virkede tyngende på ham. Han kunne ikke udholde at være der mere den nat.

Han forlod gravkammeret og vandrede tilbage gennem den malede passage. Lygten svingede frem og tilbage i hans hånd, og hans blik var fæstet på jorden. Han var ilde til mode, og med undersøgelsen af malerierne kunne det godt vente til næste dag.

Han steg ned ad trappen og kom til foden af dyndskråningen. Da fik han pludselig øje på hjørnet af en rød kasse eller kurv, der stak frem fra sandet, som var føget ind over dyndet.

Det var meget let for ham at skrabe sandet til side, og – ja, det *var* en kurv, omtrent tredive centimeter lang, en kurv af den slags, som de gamle ægyptere brugte til de begravelsesfigurer,

som kaldtes *ushaptis*, eller andre genstande, der stod i forbindelse med den døde.

Det så ud, som kurven var blevet tabt der; for den lå på siden. Smith tog låget af den – ikke med store forventninger; for det kunne jo ikke antages, at noget af værdi var blevet henkastet således.

Det første, han fik øje på, var en mumiehånd, brækket af ved håndleddet, en lille kvindehånd, smal og fintdannet. Den var vissen og bleget, så at den var hvid som papir, men dens form var endnu fuldstændig bevaret; de lange fingre var fuldkomne, og de mandelformede negle var blevet malet med henna, som balsamørerne plejede.

På fingrene fandtes to guldringe, og det var på grund af disse, at hånden var blevet stjålet.

Smith stod og betragtede den i lang tid, og hjertet svulmede i hans bryst, for denne hånd havde tilhørt hans drømmes dronning.

Han gjorde til sidst mere end betragte den; han kyssede den; men idet hans læber berørte den hellige relikvie, forekom det ham, at en luftning, kold, men vellugtende, blæste på hans pande.

Han blev ængstelig ved de tanker, der derved rørte sig i ham, og han tvang tankerne tilbage til den virkelige verden eller rettere til videre undersøgelse af kurven.

Her fandt han andre genstande, der løseligt var blevet indsvøbt i strimler af mumieklædet, som var blevet revet af dronningens lig. Imidlertid er det unødvendigt at dvæle nærmere ved dem; for enhver, der har lyst og lejlighed, kan nu se dem i museets såkaldte "Guldsal" i den montre, hvorpå der

står: "Bijouterie de la Reine Ma-Mé, XVIIIeme Dynastie, Thebes (Smiths Grav)".

Imidlertid må det dog bemærkes, at smykkesamlingen ikke var komplet. Der fandtes for eksempel kun den ene af de store ørenringe, som blev båret ved de store festligheder, og som var formet som store granatblomster. Endvidere var det smukkeste af dronningens halsbånd blevet revet midt over, og den ene af halvdelene manglede.

Det stod klart for Smith, at kun en del af de genstande, som var blevet anbragt sammen med mumien, var blevet lagt i denne kurv. Men hvorfor var disse blevet efterladt der, hvor han fandt dem?

Lidt nærmere eftertanke gjorde ham også dette klart. Der var noget, som havde bevæget tyven til at brænde det hellige lig og dets kister – rimeligvis håbet om på denne måde at skjule sin misgerning. Derefter var han flygtet ud af graven med sit bytte. Men han havde glemt, hvor heftigt mumier og deres svøb kan brænde. Eller måske var der indtruffet et ulykkestilfælde. Måske havde han haft en lygte med, og flammen fra denne var måske kommet til at sætte ild på det letfængelige materiale i gravkammeret.

I alt fald havde røgen indhentet manden i den snævre passage, idet han begyndte at klatre op ad dyndets slibrige skråning. I sit hastværk havde han tabt kurven, og han havde ikke turdet vende tilbage for at lede efter den. Det måtte vente til næste dag, når ilden var gået ud, og luften var blevet ren igen.

Men den næste dag var aldrig oprundet for denne gravskænder; det blev opdaget senere.

Da Smith endelig kom ud under åben himmel, var stjernerne ved at blegne for dagens komme. En time efter, da solen var kommet op, ankom Muhamed, der var kommet sig af sin sygdom, sammen med de øvrige arbejdere.

"Jeg har været flittig, mens I sov," sagde Smith, idet han viste dem mumiehånden, men ikke ringene, som han havde taget af dens fingre, og den brudte statuette, men ikke de kostbare smykker, som han havde stukket i sine lommer.

I de næste ti dage gravede de, indtil graven og dens indgang lå ganske fri. I sandet ved det øverste af en række trappesten, som førte ned til døråbningen, fandt de skelettet af en mand, som øjensynlig var blevet begravet på en forjaget måde. Hans hoved var knust af et øksehug, og den glatragede skalp, som endnu hang ved kraniet, tydede på, at manden havde været en præst.

Muhamed antog, og det var Smith enig med ham i, at dette var den person, som havde krænket gravfreden. Da han var kommet ud af graven, havde det hellige steds vogtere overrasket ham, efter at han havde dækket hullet til, som han var kommet ind ad, og som han igen ville benytte som indgang.

Uden lov og dom havde de straks dræbt ham, hvorefter de havde delt hans bytte uden at tænke på, at der var mere at finde. Eller måske var det hans medskyldige, der havde dræbt ham.

Således var i alt fald de formodninger, som Muhamed fremsatte. Om stemte overens med virkeligheden, vil ingen nogen sinde få at vide. Noget bevis for, at det var tyven, de havde fundet, forelå der jo ikke, men sandsynligheden talte ganske vist stærkt derfor.

Der blev ikke fundet mere i graven, ikke så meget som en skarabæ eller en mumieperle. Smith brugte resten af tiden til at fotografere malerierne og kopiere inskriptionerne, der af forskellige grunde viste sig at være af sjælden interesse.

Efter derpå med ærbødighed at have begravet det, der var tilbage af dronningens levninger på et hemmeligt sted i gravkammeret, overgav han dette til den lokale tilsynshavende for distriktets antikviteter, gjorde afregning med Muhamed og fellaherne og rejste tilbage til Cairo.

Han medtog de vidunderlige smykker, som han ikke havde talt et ord om, samt en anden relikvie, som han skattede endnu højere – dronning Ma-Mees, kærlighedens palmegrens hånd.

Men nu kommer den sælsomme fortsættelse af Smiths og dronning Ma-Mees historie.

Anden del

Der var blevet oprettet et nyt museum i Cairo, ved hvilket der var blevet ansat en direktør for de arkæologiske fund. I hans kontor træffer vi Smith.

Det var et meget interessant værelse; på gulvet lå store stabler af bøger, mange forskellige genstande, fundet i ægyptiske grave, der ventede på at blive nøjere undersøgt. På et bord stod en lerurne halv fyldt med sølvmønter fra den ptolemæiske periode; den var for nylig blevet gravet op i nærheden af Alexandria, hvor den havde ligget i to tusinde år. I et hjørne af stuen sås mumien af et kongeligt barn, der også var fundet for kort tid siden. På dens svøb stod forskellige inskriptioner, der ikke var lette at tyde, og derfor var den blevet bragt hertil, for at mesteren kunne undersøge den nøjere. Under et af de lyserøde bånd, som var slynget om svøbet, var stukket en vissen lotusblomst – kærlighedens sidste offergave.

"En rørende genstand," tænkte Smith ved sig selv. "Jeg synes, at de gerne kunne have ladet dette lille væsen hvile i fred."

Smith havde et ømt hjerte; men mens han tænkte på barnet, hvis gravfred de havde forstyrret, havde han en fornemmelse af, at nogle af de smykker, som lå skjult i en inderlomme på hans vest, bestemt til banknoter, trykkede ham for brystet. Han havde nemlig også en øm samvittighed.

I dette øjeblik kom direktøren hastigt ind; det var en meget lærd franskmand, frisk, livlig og stærkt interesseret.

"Ah, min kære mr. Smith!" sagde han på fortræffeligt engelsk. "Det glæder mig særdeles at se Dem igen, især da jeg formoder,

at De har haft held med Dem og kommer tilbage med et godt udbytte. Jeg har allerede hørt tale om, at lykken har været Dem særdeles gunstig. Hvad er det, De siger, at den dronning hedder, hvis grav De har fundet – Ma-Mee? Det er et meget usædvanligt navn. Hvorledes har De fået fat i den dobbelte selvlyd? Er det måske for vellydens skyld, De har givet hende den – hvad?"

Efter en kort pause vedblev han:

"Hvis jeg ikke vidste, hvor kyndig en ægyptolog De er, så ville jeg være fristet til at tro, at De havde mistydet navnet. Ma-Mee – det ville lyde smukt på fransk – synes De ikke? *Ma mie* – min kæledægge! Nå – jeg antager også, at hun i sin tid har været en eller andens kæledægge. Men fortæl mig nu lidt nærmere om det."

Smith fortalte det klart, men i al korthed, og derefter fremtog han sine fotografier og kopierne af inskriptionerne.

"Det er virkelig meget interessant – meget interessant," sagde direktøren, da han havde kastet et blik på dem. "Jeg vil bede Dem om at lade dem blive her en lille tid, for at jeg kan undersøge dem nærmere. Jeg antager, at De senere vil offentliggøre dem – er det ikke meningen? Måske kan De få et af de bestående selskaber til at hjælpe Dem med omkostningerne; for de bør jo trykkes i faksimile; det ville være synd andet. Se engang på denne vignet! Højst usædvanlig. Det er stor synd og skam, at den slyngel til præst fik tilegnet sig smykkerne og brændt Hendes Majestæts lig."

"Han fik dem dog ikke alle sammen."

"Hvad siger De, mr. Smith? Vor inspektør fortalte mig jo, at De slet ingen ting fandt."

"Det kan nok være, hr. direktør; men Deres inspektør ved ikke rigtig besked med, hvad jeg fandt."

"Ah. De har holdt det hemmeligt! Men lad os da nu se det!"

Smith knappede langsomt sin vest op. Fra dens inderlomme og fra andre gemmer, som han havde på sin person, fremtog han smykkerne, der var indsvøbt i mumieklædet, som han havde fundet dem i.

Først fremtog han en scepterkugle af guld, den var formet som en granat, og Ma-Mees tronenavn og titler var indgraveret på den.

"Hvilket smukt objekt!" sagde direktøren. "Se, håndtaget har været af elfenben, og den tyv af en præst har revet den ud af sit leje. Det har den gang været frisk elfenben, og derfor må tyveriet have fundet sted lige efter begravelsen. De kan se alt dette i forstørrelsesglasset. Men er det så det hele?"

Smith rakte ham nu den tilbageværende halvdel af det vidunderligt skønne halsbånd, som var blevet revet midt over.

"Jeg har trukket de enkelte stykker på en ny snor," sagde han; "men de sidder alle på den oprindelige plads."

"Nej, hvor det dog er nydeligt. Se engang på disse udskårne cornelianske hoveder af Hathor og lotusblomsterne af guld, som sidder imellem dem – ja, og så disse emaljefluer, som hænger neden for dem. Vi har ikke i hele museet et smykke, der kan måle sig med dette."

Således fortsatte de.

"Er det så det hele?" udbrød direktøren til sidst, da alle genstandene fra kurven lå funklende foran ham på bordet.

"Ja," sagde Smith, "det er det – dog nej. Jeg fandt en itubrudt statuette i sandet uden for graven. Den er af dronningen; men

jeg troede, at De måske ville tillade mig at beholde den."

"Ja, naturligvis, mr. Smith, den er Dem vel undt. Så begærlige er vi da heller ikke her. Men hvis jeg må se den –"

Fra endnu en anden lomme fremtog Smith hovedet. Direktøren så længe og vist på det, og derpå sagde han med stor varme:

"Jeg sagde før, at De forstod at bevare en hemmelighed, mr. Smith, og jeg har også siddet og tænkt på, at De var meget ærlig. Men nu må jeg tilføje, at De er meget snild. Hvis De ikke havde fået mig til at love, før De viste mig dette bronzehoved, at det måtte tilhøre Dem – nå ja, så ville det aldrig være kommet til at gå ned i den lomme igen. Og i offentlighedens interesse vil jeg spørge Dem – kan De ikke løse mig fra mit løfte?"

"Nej," sagde mr. Smith.

"De ved vist ikke af," vedblev direktøren med et dybt suk, "at dette er billedet af Mariettes ukendte dronning, som vi altså på denne måde er blevet i stand til at identificere. Det er stor skade, at disse to skal skilles ad, og vi kan godt skaffe Dem en kopi."

"Ja, det ved jeg godt," sagde mr. Smith, "og jeg skal med stor fornøjelse sende Dem en kopi og fotografier. Desuden lover jeg Dem ved testamente at efterlade originalen til et eller andet museum."

Direktøren tog med stor ømhed hovedet, holdt det hen til lyset og læste den brækkede kartouche neden for brystet.

"'Ma-Mee – store dronning – elsket af –' Elsket af hvem? Nuvel, af Smith blandt andre. Tag det, monsieur, og skynd Dem at skjule det, at der ikke snart skal komme en ny mumie herind – en ganske ny og moderne mumie, kaldet Smith. Og i

retfærdighedens hellige navn, lad ikke det museum, som arver dette, blive British Museum, men dette her i Cairo; for denne dronning tilhører Ægypten. Det er sandt – jeg har hørt, at Deres lunger ikke er stærke. Hvordan går det med Deres helbred nu? Vore kolde vinde er meget usunde. Nå – De har det godt – det var jo rart! Jeg antager, at De nu ikke har flere genstande at vise mig?"

"Jeg har ikke mere med undtagelse af en mumiehånd, som jeg fandt i kurven sammen med smykkerne. De to ringe, som sad på den, ligger der. Rimeligvis er den brækket af for at få fat på armbåndet der. Jeg antager, at De ikke har noget imod, at jeg beholder hånden –"

"Af den af Smith elskede," afbrød direktøren ham med et polisk smil. "Nej, det har jeg ikke; men var det mig, ville jeg rigtignok foretrække en, der var knap så gammel. Men så har De vel heller ikke noget imod, at jeg ser den. Den lomme der ser stadig temmelig fyldig ud; jeg troede ellers, at den indeholdt bøger."

Smith fremtog af lommen en cigarkasse, og inden i den lå hånden, indsvøbt i vat.

"Ah," sagde direktøren, "en smuk, velplejet, nobel hånd. Uden tvivl har denne Ma-Mee været den retmæssige arving til tronen, som hun også siger om sig selv. Farao har været en eller anden af ringere byrd, en halvbroder – hun kaldes jo 'kongelig søster', husker De! Måske en søn af en af faraos slavinder. Underligt er det, at hun slet ikke har omtalt ham i inskriptionerne i graven. Det kan se ud, som om de ikke er kommet rigtig godt ud af det sammen her i livet, og at hun har besluttet at være færdig med

ham i døden. Dette her var jo ringene, som sad på hånden – ikke sandt?"

Han satte dem på fingrene igen, hvorefter han atter tog den ene af, som bar et kongeligt signet i kartouche, hvorefter han læste indskriften på den anden: "'Bes Ank, Ank Bes'. – 'Bes den levende, den levende Bes'."

"Deres Ma-Mee har haft nogen menneskelig forfængelighed," tilføjede han. "Bes var, som De ved, blandt andet guden for skønhed og for kvindernes smykker. Hun har båret den ring for at vedblive at være skøn og for at hendes klæder altid skulle passe hende godt, og hendes sminke aldrig skulle størkne og revne, når hun dansede for guderne. Den fastsætter også hendes periode temmelig bestemt, hvad andre ting ligeledes gør. Det kunne synes at være en skam at berøve Ma-Mee hendes kæreste ring – synes De ikke? Det kongelige signet kan vi da også nøjes med."

Med et let buk gav han Smith hånden tilbage; han lod Bes-ringen blive siddende på fingeren, der havde båret den i over tre tusinde år. I det mindste var Smith så vis på, at det var Bes-ringen, at han ikke gjorde sig den ulejlighed at se på den igen.

Derefter skiltes de. Smith lovede at komme igen næste dag, hvilket han på grund af begivenheder, der i mellemtiden indtraf, alligevel ikke gjorde.

"Ah," sagde direktøren ved sig selv, da døren var blevet lukket efter hans gæst. "Han har svært hastværk med at komme herfra. Han var vist bange for, at jeg skulle skifte sind med hensyn til ringen. Og så var der jo også statuetten. Med den var mr. Smith sandelig meget snedig. Den var sine tusinde pund værd, denne statuette; men jeg tror for øvrigt ikke, det var pengeværdien,

mr. Smith tænkte på. Jeg tror virkelig, at han er forelsket i denne Ma-Mee, og at det er derfor, han vil beholde hendes billede! *Mon Dieu!* En ligefrem forelskelse. Han er i det hele laget, hvad englænderne kalder en underlig fisk, et af den slags mennesker, man aldrig bliver rigtig klog på, og som helst trækker sig ind i sig selv som sneglen i sit hus. – Men alligevel ærlig, det er jeg vis på – ærligheden selv. Han kunne jo have beholdt hvert eneste et af disse smykker, uden at nogen fik mindste nys om det. Og hvilke ting! Hvilket sjældent fund! *Ciel!* Hvilket fund! Det er mange år siden, der er blevet gjort sådan ét. Ja, ære være den underlige fisk Smith!"

Efter at have holdt denne enetale samlede direktøren de kostbare sager sammen, gemte dem i et af de inderste rum i sit pengeskab, som han derefter låsede forsvarligt, og da klokken var nær ved fem, begav han sig hjem til sin private bolig for i fred og ro at undersøge og studere Smiths fotografier og kopier og derefter tale med gode venner om det sjældne fund, som den underlige englænder havde gjort.

Da Smith igen stod uden for direktørens dør og havde betænkt dens ærværdige vogter med en drikkeskilling på fem piastre, gik han først nogle få skridt til højre og standsede der et øjeblik for at betragte nogle indfødte arbejdere, der trak af sted med en vældig sarkofag på en skinnevej, der var blevet lagt til denne transport.

Mens de trak, sang de en meget monoton sang, hvori alle vers endte med en anråbelse af Allah.

Omtrent på samme måde, tænkte Smith, havde deres forfædre også sunget, da de for tusinder af år siden slæbte

denne sarkofag fra stenbruddene til Nilen og fra Nilen til den grav, den nu var blevet fjernet fra, eller når de slæbte de store blokke til pyramiden, der skulle omslutte graven, op ad den store, brolagte vej eller den jævne skråning af sand, for at lægge dem i deres skyhøje leje. Der var kun den forskel, at *deres* sang under arbejdet den gang sluttede med en anråbelse af Amon, der nu var blevet forandret til Allah.

Østens beherskere og dens guder kan veksle; men dens sæder og sædvaner forandres ikke, og hvis Allah i vore dage blev iført Amons skrud og attributter, ville hans tilbedere vel næppe bemærke, at deres gud var blevet en anden.

Således tænkte Smith, idet han skyndte sig bort fra sarkofagen og de mørkhudede fellaher i de blå bluser og ilede ned ad det lange galleri, der er opfyldt af tusinder af skulpturarbejder.

Han standsede et øjeblik foran den vidunderlig skønne, hvide statue af dronning Amenartes; men da han i det samme huskede på, at hans tid var kort, skyndte han sig hen til et af de værelser, som stod i forbindelse med galleriet.

I et hjørne af dette værelse stod på væggen imellem mange andre smukke genstande det hoved, som Mariette havde fundet, og som den afstøbning var taget af, som for nogle år siden havde fortryllet ham på så sælsom vis i London.

Nu vidste han, hvis hoved det var; det var blevet givet ham at finde den grav, hvori hun havde hvilet, der var blevet afbildet i denne statuette. Hendes hånd lå i hans lomme – ja, den hånd, der havde berørt hint marmor, udpeget dets mangler og fejl for billedhuggeren – eller måske bebrejdet ham, at han havde flatteret hende.

Smith tænkte på, hvem denne billedhugger vel kunne være, og han syntes, at han måtte have været et lykkeligt menneske. Han var nysgerrig efter at vide, om den statuette, han havde fundet, også var denne mesters værk; han antog det, og nu ville han overbevise sig om det.

Tæt ved værelsets endevæg standsede han og kastede stjålne blikke omkring sig til alle sider, som om han kunne være en tyv. Han var alene derinde, ikke en eneste studerende eller turist var at se, og opsynsmanden måtte være gået et andet sted hen.

Han fremtog den lille kasse, han opbevarede hånden i. Han tog den ring af hånden, som direktøren havde ladet sidde der som en gave til ham. Han ville ellers langt have foretrukket den anden, den med signetet; men det havde han jo ikke kunnet være bekendt at sige, især ikke efter at han havde fået lov til at beholde statuetten.

Han lagde hånden tilbage i kassen igen og stak denne i lommen uden at se på ringen – for hans øjne var alle andre steder for at se efter, om han blev iagttaget – hvorefter han satte ringen på sin lillefinger, som den passede nøjagtig til. (Ma-mee havde båret dem begge på den venstre hånds langfinger, og Bes-ringen havde været anbragt forrest for at holde på signetringen.) Han havde fået den idé, at han ville nærme sig statuen af Ma-Mee med den ring på sin finger, som *hun* også havde båret, og som var gået lige fra hendes hånd over på hans.

Smith fandt hovedet på dets sædvanlige plads. Der var gået adskillige uger, siden han sidst havde set på det; men nu forekom det ham, at det var blevet langt skønnere, end det

havde været før, og at dets smil var endnu mere gådefuldt og levende.

Han trak sin statuette frem og begyndte at sammenligne dem punkt for punkt. Nej, der var ingen tvivl mulig! Begge var billeder af den samme kvinde, om end statuetten måske var blevet udført et par år senere end statuen. Han syntes nemlig, at dens ansigt så lidt ældre og mere modent ud.

Måske havde sygdom eller en forudanelse om hendes skæbne kastet sin skygge over dronningen. Han sammenlignede og sammenlignede. Han foretog nogle overfladiske målinger og tegnede nogle skitser i sin lommebog. Til sidst gav han sig til at lave en tabel over størrelsesforholdene.

Så ivrigt og intensivt arbejdede han, og så stærkt var han optaget af sit værk, at han slet ikke hørte den sædvanlige ringen, der forkyndte, at museet ville blive lukket.

Han sad bag ved et stort alter, som stod i den nederste, halvmørke ende af salen, og derfor havde dennes opsynsmand slet ikke bemærket ham, da han stod i døren og kastede et sidste blik derind, før han forlod museet for ikke at komme igen før lørdag morgen. For den næste dag var fredag, som jo er muhamedanernes sabbat, hvor alle museer og andre offentlige steder er lukket.

Derefter var opsynsmanden gået, og alle besøgende gik med. De store døre blev lukket, låset og stænget, og med undtagelse af en vagt udenfor blev der ikke en eneste sjæl tilbage i den store bygning andre end Smith henne i sit hjørne, travlt optaget af at skitsere og måle.

Vanskeligheden ved at se, der skyldtes det tiltagende mørke, henledte først hans opmærksomhed på den kendsgerning, at

tiden var langt fremrykket. Han så på sit ur – det manglede ti minutter i fem.

"Det er snart tiden til at gå," tænkte han ved sig selv og begyndte igen at arbejde.

Hvor forunderligt stille var der ikke blevet omkring ham. Ikke et eneste fodtrin hørte han – ikke en eneste menneskelig stemme lod sig høre.

Han så atter på uret, og nu så han, at det var seks og ikke fem, som han før havde syntes, det var. Men dette måtte jo være umuligt; for museet blev lukket klokken fem. Det måtte være galt fat med uret; rimeligvis var der kommet ørkensand ind i værket.

Det værelse, han stod i, havde betegnelsen I, og han havde lagt mærke til, at dets opsynsmand ofte gav sig ærinde ind i værelset K eller galleriet udenfor. Han ville nu se at finde ham og spørge ham, hvad klokken var.

Han gik uden om billedet af den underfulde Hathor-ko, måske det smukkeste eksemplar i hele verden af oldtidens billedhuggerkunst af et dyr, og kom hen til døren. Herfra så han til begge sider i galleriet, men her var ikke en sjæl at øjne. Han løb ind i Rum K, Rum H og flere andre. Stadig ikke en sjæl. Så ilede han, så hurtigt, han kunne, ned til hovedindgangen – dørene var låst og stængede.

"Så må uret alligevel være rigtigt, og jeg er blevet lukket inde," sagde han ved sig selv. "Nå – der må vel være en eller anden her i nærheden. Måske også 'Salle des Ventes' endnu er åben. Den slags forretninger plejer jo ikke at lukke, før de er ligefrem tvunget til det."

Han gik derhen, men kun for at finde dens døre så tæt lukkede, som døre overhovedet kan være. Han bankede på; men et ekko så hult som fra en gravhvælving var det eneste svar, han fik.

"Ja, ja," tænkte han, "direktøren må endnu være i sit værelse, det er jeg vis på. Det må jo tage lang tid for ham at undersøge alle de smykker, jeg har forsynet ham med, og lægge dem til side."

Han skyndte sig da op imod direktørens kontor, og efter at være faret vild et par gange fandt han det endelig ved hjælp af den sarkofag, som araberne havde været ved at slæbe af sted, og som nu stod så forladt, som den havde stået i sin grav – en ensom og imponerende genstand i det tiltagende mørke.

Men også direktørens dør var lukket, og heller ikke her fik hans banken andet svar end et ekko.

Han gik nu rundt i hele museet, og efter at have gennemsøgt alle rummene i stueetagen gik han ad den store marmortrappe op til de øvre sale.

Til sidst stod han i den, som var helliget de kongelige mumier, og da han var blevet meget træt, satte han sig ned for at hvile sig.

Lige over for ham stod i en glasmontre midt i salen for Kong Ramses II. Tæt ved denne i en sidemontre hvilede Ramses' søn Meneptah, og oven over den lå hans søn Seti II. Rundt om dem stod i andre montrer de jordiske levninger af mange andre af de ægyptiske konger.

Han så på Ramses' stolte ansigt, på den lille krans af hvide lokker, der var blevet gule af balsamørernes urter, og på hans løftede højre arm, og han kom til at tænke på, at direktøren

havde fortalt ham, at da de var ved at rulle denne mægtige monark ud af hans bind og afbrød deres arbejde for at spise frokost var manden, som de havde stillet på vagt ved mumien, kommet styrtende ind til dem og havde råbt, at den døde konge havde løftet sin arm og peget på ham.

De gik da straks tilbage – og ganske rigtigt: armen var løftet, og det var dem ikke muligt at få den helt ned igen. Den forklaring, som de lærde gav på dette fænomen var, at det var solens varme, der havde trukket de visnede muskler sammen, og det var sikkert også rigtigt.

Alligevel ønskede Smith, at han ikke havde husket på historien netop i dette øjeblik, især da det forekom ham, at armen syntes at bevæge sig, da han så hen på den – ganske vist kun meget lidt, men dog så meget, at han kunne se det.

Han vendte sig om og så på Meneptah, hvis hule øjne stirrede på ham ud mellem de bind, der skødesløst var svøbt om det pergamentagtige, gustne ansigt.

Det var rimeligvis dette ansigt, der havde rynket panden mod Moses; det var det hjerte, som Gud havde forhærdet. Ja, nu var det i det mindste hårdt nok; for lægerne sagde, at han var død af forkalkning af de store pulsårer, og at også hjertet var fuldt af kalk.

Smith stod op på en stol og så på Seti, som lå på en hylde oven over sin forgænger. Hans svagere ansigt var mere fredeligt, men det så ud, som om det havde et bebrejdende udtryk.

Da Smith ville stå ned igen, væltede stolen, og den støj, dette voldte, var ganske, øredøvende; han havde slet ikke tænkt det

muligt, at en stols vælten kunne frembringe så voldsom en larm.

Efter at han havde set på disse konger, som forekom ham at have et andet udseende, end de havde haft før – de så mere virkelige og myndige ud, syntes han –, begyndte han igen sin søgen efter levende mennesker.

Han gik videre – stadig med mumier til højre og mumier til venstre – mumier i alle mulige stilarter og fra alle mulige perioder, indtil han fik en fornemmelse af, at han aldrig mere ønskede at se et menneskes hentørrede lig. Han kikkede dog ind i den sal, hvor levningerne af Iouiya og Touiyou fandtes, faderen og moderen til den store dronning Taia.

Der var blevet hængt draperier om dem; men han syntes, at de så endnu uhyggeligere ud med disse draperier end i deres stive og blottede sorte nøgenhed.

Nu kom han til kisterne, der indesluttede ligene af præstekongerne af det tyvende dynasti, vældige malede kister med menneskelige ansigter.

Det lod til, at der var en frygtelig mængde af disse præstekonger; men måske var de bedre end guldmaskerne af de store ptolemæiske dronninger, der i det tætte mørke glimtede svagt i baggrunden.

Han havde set mere end nok heroppe. Statuerne dernede var meget bedre end alle disse døde, endskønt det ifølge den ægyptiske tro var sikkert, at alle disse statuer til evig tid omsvævedes af deres Ka, det vil sige dobbeltgængeren af den person, som statuen forestillede.

Han gik igen ned ad den store marmortrappe. Var det indbildning, eller var der virkelig nogen, som løb tværs over

trappens nederste trin foran ham – en eller anden slags dyr, fulgt af en utydelig skygge, der bevægede sig meget hurtigt?

Hvis det virkelig var et dyr, måtte det vel være museumskatten, der var på jagt efter museumsmus. Men hvad i alverden kunne så den højst besynderlige og ubehagelige skygge være?

Han kaldte: "Mis! Mis! Mis!" – for han ville være blevet meget glad, hvis han kunne have fået bare en kat til selskab; men der lød intet venligt "Mjav!" til svar.

Måske var det da en kats Ka, og skyggen var – nå, det kunne jo være lige meget, hvad det var; de gamle ægyptere tilbad jo kattene, og der var talrige mumier af dem rundt omkring på hylderne. Men skyggen!

Han gav sig til at råbe i håb om at kunne tiltrække sig en eller andens opmærksomhed, for der var ingen vinduer, som han kunne klatre op til. Men han gentog ikke eksperimentet, for det lød for ham, som om tusinde stemmer svarede ham fra alle hjørner og fra loftet i den vældige bygning.

Nå – han måtte finde sig i sin skæbne. Han var blevet lukket inde i museet, og spørgsmålet var nu kun i hvilken del af det han skulle slå sig til ro for natten, og da del var ved at blive helt mørkt, måtte han fatte sin beslutning i en fart.

Han tænkte straks på toiletværelset, hvor han, før han gik op til direktøren, havde vasket sine hænder og var blevet gået til hånde af en venlig araber, der stod på vagt ved døren, og som med taknemmelighed havde taget mod en piaster.

Altså gik han derned. Men nu var der ingen araber, og døren var ligesom alle de andre på dette forbistrede sted lukket omhyggeligt i lås.

Så gik han ud til indgangsdøren.

Her stod lige over for hinanden de to store sarkofager, hvori den store dronning Hatshepsut og hendes broder og gemal kong Thotmes III Note 1) havde hvilet.

Han så på dem. Hvorfor kunne ikke en af dem give ham sengeleje en nat? De var jo dybe og rolige og ville passe godt til et menneskeligt legeme.

En lille tid stod Smith og tænkte på, hvilken af disse to monarker der ville føle sig mest krænket ved, at han således gjorde brug af deres hvilested, og idet han henholdt sig til de almindelige principper, besluttede han, at han helst ville betro sig til dronningens nåde.

Han havde allerede kastet det ene ben over randen af den kongelige kiste og stod i begreb med at klemme sig ned under det tunge låg, der hvilede på tykke træklodser, som var anbragt på kistens øverste kant, da han kom til at tænke på et lille, nøgent og vissent væsen med langt hår, som han havde set i et sideværelse i Amenhoteps grav i kongernes dal ved Theben. Denne karikatur af et menneske var, mente mange – og han var tilbøjelig til det samme –, den mægtige Hatshepsuts lig, således som det var kommet til at se ud, efter at gravrøverne havde haft det under behandling.

Sæt nu, at denne lille personage, mens han – Smith – lå i sarkofagen og sov de retfærdiges søvn, kom hen til sin kiste, kikkede ned over dens rand og spurgte ham, hvad han havde at bestille der?

Naturligvis var dette en tåbelig idé; han var træt, og hans nerver var kommet en smule i uorden. Men alligevel – nægtes kunne det dog ikke, at dronning Hatshepsuts jordiske levninger

i århundreder havde hvilet der, hvor han, et simpelt menneske fra nutiden, havde til hensigt at sove.

Han kravlede igen ned fra sarkofagen og så sig fortvivlet om.

Lige over for hovedindgangen lå museets store midtersal. Han vidste, at der var blevet fundet en slem fejl ved hennebique-loftet i denne sal, og at det var blevet nødvendigt at foretage meget omfattende reparationer på det. Ja, så omfattende var de, at de, efter hvad direktøren selv havde sagt ham, ville strække sig over flere år.

Af den grund var denne sal gjort ryddelig; derefter var den blevet spærret, og kun en lille dør blev holdt åben, som arbejdsfolkene kunne gå ud og ind af.

Endnu stod der dog nogle statuer, såsom Seti II's og enkelte andre, der havde været for store til at flytte; derfor havde man omgivet dem med en slags skur af uhøvlede brædder, og det samme havde man gjort ved nogle store begravelsesbåde, der stod ved begge sider af indgangen.

Resten af salen, der vel kunne være halvfjerds meter lang og omtrent lige så bred, var nu tom. Dog havde også de kolossale statuer af Amenhotep III og hans dronning Taia været for tunge at flytte; men de stod under galleriet i den nederste ende af salen.

Dette sted var ganske vist meget uhyggeligt at lægge sig til at sove i, men alligevel ikke så lidt bedre, syntes Smith, end en sarkofag eller inde i mumiesalene. Hvis han for eksempel kunne krybe ind bag brædderne, der omgav en af begravelsesbådene, så kunne han sikkert lave sig et bekvemt leje der.

Han løftede derfor forhængene og gik ind i den store sal, hvor der nu også var blevet ganske mørkt. Kun ovenlysvinduerne og de utydelige omrids af de kolossale statuer i den anden ende af salen kunne skimtes.

Tæt ved ham stod de to begravelsesbåde, som han havde lagt mærke til, da han tidligere på dagen havde kikket ind i salen, da han stod på det øverste af en trappe, der førte ned til det sænkede gulv i midten.

Han famlede sig frem til den båd, som stod til højre. Som han havde ventet, gik brædderne, som stod om forstavnen, ikke helt sammen. Han kravlede ind mellem dem og båden, og lagde sig ned.

Rimeligvis faldt Smith, der efter alt det foregående var blevet meget træt både på sjæl og legeme, temmelig hurtigt i søvn; men hvor længe han sov, vidste han ikke. Så meget er i alt fald sikkert, at han snart igen vågnede op. Han vidste ikke, hvad klokken var; for hans ur kunne ikke repetere, og det var helt bælgmørkt derinde. Han havde nogle tændstikker i lommen, og han kunne godt have strøget en og tændt sin pibe. Men til hans ros være det sagt, at han straks huskede på, at han var det eneste menneske derinde i det store museum, der var et af de mest værdifulde i hele verden, og at han derfor måtte være yderst forsigtig med ild og lys.

Derfor afholdt han sig fra at stryge tændstikker under kølen af en båd, der i løbet af seks tusinde år var blevet så tør og brændbar som fyrsvamp.

Smith var blevet helt lysvågen. Han kunne ikke huske, at han nogen sinde i sit liv havde været mere vågen, ikke engang da hans livs største katastrofe indtraf, eller den gang hans

gudfader Ebenezer efter lang betænkning havde lovet ham ansættelse i den bank, hvis meddirektør han nu var.

Hans nerver var spændt som buestrenge og enhver af hans sanser så vagtsomme, at det ligefrem smertede. Han kunne således lugte mumieduften, der dalede ned til ham fra gallerierne oven over ham, og den jordslåede duft af båden, der i tusinder af år havde ligget nedsænket i sandet ved foden af en af pyramiderne for en af det femte dynastis konger.

Desuden kunne han høre alle slags underlige lyde, svage og fjerne lyde, som han først troede måtte skrive sig fra byen uden om ham.

Snart blev han dog vis på, at deres oprindelse måtte søges i selve museet. Det var uden tvivl cementen i det nye murværk og montrerne i galleriet, der knirkede og knagede lydeligt, hvad sådanne ting ofte har den ubehagelige vane at gøre ved nattetid.

Men hvorfor virkede disse almindelige fænomener da så uhyggeligt på ham? Det forekom ham næsten, som om der var folk, der bevægede sig rundt om ham. Ja, han ville næsten sværge på, at den store begravelsesbåd, han lå under, igen var blevet bemandet med folk og rorkarle som i fordums tid.

Han hørte dem ved deres arbejde oven over sig. Der var trampen af mange fødder, og derefter kom der en lyd, som om noget tungt blev sat på dækket, en lyd, som for eksempel måtte være blevet frembragt, da faraos mumie blev sat der før dens sidste rejse over til Nilens venstre bred. Ja, og nu ville han næsten sværge på, at det var det præstelige mandskab, der lagde årerne ud.

Smith begyndte at tænke på at flygte bort fra stedet, da der skete noget, som fik ham til at blive, hvor han var.

Den store sal var ved at blive oplyst; men det var ikke, som han først håbede, af dagningens første lys. Dette lys var blegt og spøgelsesagtigt, men meget gennemtrængende, og desuden havde det et blåt skær, som han aldrig havde set magen til.

Det begyndte med at brede sig som en vifte eller en fontæne ved den bageste ende af salen, så at trappen der og de to kæmpemæssige statuer, som stod ved siden af den, blev klart oplyste.

Men hvad var det, der stod ved det øverste af trappen, og som der udstrålede ligesom en glorie fra? Ved Himlen! Det var jo Osiris selv eller Osiris', dødsgudens billede, den ægyptiske verdensfrelser!

Ja, der stod han i sine mumieklæder med kronen af fjer på hovedet og med magiens attributter krumstaven og svøben, i hænderne, som stak frem fra mumiebindene.

Var han levende, eller var han død? Det kunne Smith ikke afgøre; for han rørte sig slet ikke. Han stod der ubevægelig, strålende og frygtelig og stirrende ud i intetheden med sit rolige, milde ansigt.

Men nu så Smith tillige, at mørket mellem ham og gudesynet var befolket, at en stor folkeskare samlede sig eller havde samlet sig der. Det blå lys begyndte at tiltage og brede sig. Det skød frem i lange tunger, der forenede sig og oplyste den vældige sal.

Derfor så han nu også tydeligt den store forsamling.

Foran ham stod række efter række Ægyptens konger og dronninger. Som på et givet signal bøjede de sig for Osiris; men

før den lydelige klirren af deres smykker var hendøet, se – da var Osiris forsvundet.

Men i hans sted stod der nu en anden – Isis, mysteriernes moder. Hendes dybe øjne skuede vidt ud over hovedsmykket af ædle stene, der var formet som en grib.

Atter bøjede forsamlingen sig, og se – hun var forsvundet.

Men på ny stod der i hendes sted en anden: et strålende, yndigt væsen, der i sin hånd holdt livets tegn og på sit hoved bar den skinnende solskives symbol – det var Hathor, kærlighedens gudinde.

For tredje gang bøjede forsamlingen sig, og nu forsvandt hun også, og ingen viste sig i hendes sted.

Faraonerne og deres dronninger begyndte at bevæge sig omkring og tale med hinanden, og deres stemmer nåede hans øren som en dæmpet, velklingende mumlen.

I sin store forbavselse havde Smith fuldstændig glemt sin frygt. Fra sit skjulested iagttog han dem med den største interesse og opmærksomhed. Nogle af dem kendte han på deres ansigter. Der stod for eksempel den langhalsede Khu-en-Aten eller Akhnaton, der med en arrig mine talte til Ramses II. Smith kunne forstå, hvad han sagde, for denne evne var tilsyneladende blevet givet ham. Khu-en-Aten beklagede sig med høj, spinkel stemme over, at hans gud, i denne ene nat om året, da de havde lov til at mødes og tilbede deres guder eller disses billeder, ikke også kom til stede i form af "Aten" eller solskiven.

"Jeg har hørt om Deres Majestæts gud," svarede Ramses; "mine præster fortalte mig stundom om ham, og jeg fik at vide, at han ikke var blevet tilbedt, efter at Deres Majestæt fo'r til

Himlen. Amons fædre gav Dem et ondt navn; de kaldte Dem 'Kætteren' og udslettede Deres kartoucher. De var blevet ret sjældne i min tid. Jeg beder Deres Majestæt ikke lade harmen overvælde Dem! Der er jo så mange af os, der har været kættere. Mit barnebarn Seti der –" og han pegede på en mand med et mildt, tankefuldt ansigt – "han var det sikkert også. Det er blevet mig sagt, at han tilbad den gud, som blev dyrket af de hebræiske slaver, jeg tvang til at opføre mine store bygningsværker og stæder. Se på kvinden, som står ved hans side – tykkes hun Dem ikke skøn? Betragt engang hendes store, violblå øjne! Nu vel, det var hende, som forførte ham til det. Hun var en hebræisk kongedatter. Det er i alle tilfælde, hvad man har fortalt mig."

"Da vil jeg tale med ham," sagde Khu-en-Aten. "Det er meget sandsynligt, at vi er enige på visse punkter. Men lad mig forinden forklare Deres Majestæt –"

"O, jeg beder Dem – ikke nu. Der er min viv!"

"Deres viv?" sagde Khu-en-Aten og rettede sig. "Hvilken viv? Det er blevet mig fortalt, at Deres Majestæt havde mange og efterlod en stor familie; jeg ser jo da også flere hundrede af dem her i nat. Også jeg – men lad mig forestille Nefertiti for Deres Majestæt. Jeg må forklare, at hun var min eneste hustru."

"Det har jeg også forstået. Eders Majestæt var noget svagelig – ikke sandt? Under slige omstændigheder er det kun naturligt at holde sig til én plejerske, som man kan have tillid til. Å, jeg beder Deres Majestæt, det skulle ikke være nogen fornærmelse! Nefertari, min elskede – ah, jeg beder om forladelse! – Astnefert – Nefertari er gået hen for at tale med nogle af sine børn, – lad mig forestille Dem for Deres forgænger dronning

Nefertiti, Amenhotep IV's hustru, – jeg mener Khu-en-Aten, han skiftede navn, ved De, fordi den første halvdel af det var navnet på gudernes fader. Hun nærer stor interesse for spørgsmålet flerkoneri. Farvel, jeg ønsker at veksle et par ord med min farfader Ramses I. Han holdt så meget af mig, mens jeg var en lille dreng."

På dette tidspunkt forsvandt Smiths interesse for denne besynderlige samtale; for pludselig fik han øje på den kvinde, der var hans drømmes dronning, Ma-Mee.

Ja, der stod hun, det kunne der ingen tvivl være om; kun var hun ti gange så smuk, end han havde forestillet sig.

Hun var høj og temmelig lys i huden, med drømmende og smægtende mørke øjne, og om hendes læber dvælede det gådefulde smil, han var kommet til at elske.

Hun var iført en simpel, hvid kjortel samt et forklæde, broderet med purpurfarvet tråd. En krone af gyldne slanger med turkis-øjne sad, ligesom på figurerne, på hendes mørke hår, og ned over barmen og på armene bar hun det selv samme halssmykke og armbåndene, som han havde taget fra hendes grav.

Det så ud, som om hun var noget modfalden eller måske kun tankefuld; for hun stod for sig selv, lænet op mod en balustrade, og så åndsfraværende hen over den store skare.

Nu trådte en farao, en kraftig mand med et mørkt åsyn og tykke læber hen til hende.

"Jeg hilser Dem, o, Majestæt!" sagde han.

Hun fo'r sammen og svarede:

"Ah, er det Dem! Jeg bringer Deres Majestæt min hyldest!"

Dermed bøjede hun sig for ham, – ydmygt nok så det ud, men der var alligevel en antydning af spot i hendes bevægelser.

"Nå – det ser ikke ud til, at I har været meget ivrig efter at opsøge mig, Ma-Mee, hvilket i betragtning af, at vi ellers så sjældent mødtes –"

"Jeg så, at Deres Majestæt var så stærkt optaget af mine meddronninger," afbrød hun ham med sin dybe, fuldtonende stemme, "og tillige af nogle andre kvinder histoppe i galleriet, hvis ansigter jeg synes at kunne erindre, men som dog vist ikke var dronninger. Med mindre, naturligvis, I skulle have ægtet dem, efter at jeg var kaldt bort."

"Er det ej sømmeligt og ret, at jeg taler med mine nærmeste?" svarede farao.

"Jo, bestemt; men ser De, jeg har ingen pårørende – i det mindste ingen, som jeg kender eller ved af at sige. Mine forældre, husker I vel, døde fra mig, mens jeg endnu var ung. De efterlod mig som arving til hele Ægypten, og de er endnu fortørnede over det ægteskab, som jeg indgik efter mine rådgiveres indtrængende forestillinger. Men er det ikke fortrædeligt? Jeg har mistet en af mine ringe, den, som bar navnet af den gode Bes. En eller anden af jordens nulevende børn må bære den i dag, det er af den grund, at jeg ikke kan få den tilbage fra ham."

"Ham? Hvilken ham? Hys, nu begynder forhandlingerne."

"Hvilke forhandlinger, min husbond?"

"Forhandlingerne om krænkelsen af vore grave, antager jeg."

"Ah, se! Dette er en vidtløftig sag, og den vil næppe være til både for os, tænker jeg. Men sig mig, hvem er hun?"

Og hun pegede på en kvinde, der var trådt frem i forgrunden, en overmåde skøn kvinde og prægtigt klædt.

"Grækerinden Cleopatra," svarede han; – "den sidste af Ægyptens rette herskere, en af ptolemæerne. I kan altid kende hende på den romer, som stadig følger efter hende."

"Hvem af dem?" spurgte Ma-Mee. "Jeg ser flere, som følger hende – også mænd. Det er altså den elendige, som rullede Ægypten i snavset og forrådte det. O, hvis det ikke var for den fredens lov, som vi må overholde, når vi mødes her, så –"

"I mener, at så ville hun blive revet i tusinde stykker, Ma-Mee, og hendes støv spredt for alle vinde som Osiris lemmer. Nu vel, således vil det vel gå med mange af os, hvis det ikke var for denne lov; for aldrig endnu har jeg hørt en eneste af de mange hundrede herskere, som mødes her, tale vel om dem, som var forud for ham eller fulgte efter ham."

"Ja, især ikke om dem, der var gået forud for ham, når de havde hamret deres kartoucher ud og tilegnet sig deres monumenter," sagde dronningen med bidende stemme og så ham hvast ind i øjnene.

Det lod til, at farao krympede sig ved disse ord. Han svarede imidlertid intet, men pegede på den kongelige kvinde, som var steget op til det øverste af trappen i enden af salen.

Det var dronning Cleopatra. Hun løftede den ene hånd og stod således en tid.

Såre prægtig var hun at skue, og Smith, der lå på sine hænder og knæ bag ved brædderne om båden, takkede stjernerne, fordi han var den eneste af alle nutidens mænd, i hvis lod det faldt at betragte hendes yppige og strålende skønhed.

Strålende og lokkende stod hun der, hun, som havde vendt verdens skæbne, hun, der, hvor meget ondt hun end havde øvet, dog i det mindste havde forstået at dø som en dronning.

Tavshed faldt over de lange rækker af mægtige konger og dronninger og på de mange hundreder af deres efterkommere, deres kvinder og deres høvdinger, der opfyldte galleriernes dobbelte rækker rundt om salen.

"Kongelige ægyptere," begyndte hun med melodiøs og klar stemme, der trængte ud til de fjerneste afkroge af salen, "jeg, Cleopatra, den sjette af dette navn, og den sidste hersker, der rådede over det Øvre og Nedre land, før ægypterne blev et folk af slaver, jeg har et ord at sige til Deres Majestæter, der i Deres jordiske dage alle med hæder udfyldte den trone, på hvilken også jeg sad.

Ikke vil jeg tale om Ægypten og dets skæbne eller om vore synder – af hvilke mine ej var de mindste – de synder, som styrtede landet i støvet. Disse synder soner jeg og andre andetsteds, og om dem må vi fra slægtled til slægtled høre nok. Men på denne ene nat i året, på festen for ham, vi kalder Osiris, men som andre folkeslag har kendt og kender under andre navne, er det os givet atter i en enkelt time at vorde mennesker og – om vi end kun er skygger – at genopvække til liv vort for længst hensmuldrede køds kærlighed og had. Her praler vi for en enkelt time atter i al vor pomp og pragt; de smykker, der fordum var vore, pryder på ny vort legeme, og atter tykkes det os, at vi hører vort folks jubel og hyldest. Vore håb er håb fra vort jordiske liv, vore fjender er de fjender, vi frygtede mens vi levede på jorden, vore guder bliver atter virkelige guder for os, og de, der elskede os, hvisker os deres kærlighedsord i øret.

Men foruden dette er der forundt os en anden glæde – at se hinanden, som vi virkelig er, at kende menneskehjerterne, som guderne kender dem, og derfor tilgive, selv hvor der ellers var grund til at foragte og hade. Nu har jeg talt, og jeg, den sidste af alle dem, der herskede i Ægypten, kalder på ham, som var den første konge. Lad ham nu indtage denne plads."

Hun bukkede, og alle de tilstedeværende bukkede til svar. Derefter steg hun ned ad trappetrinene og blev borte i mængden.

Hvor hun havde stået, fremtrådte nu en gammel mand, simpelt klædt, med et langt skæg og et klogt ansigt. Han bar ingen krone på sit grå hår, men kun en glat guldring, fra hvis midte uræos-slangen hævede sit hoved.

"I majestæter, som kom efter mig," begyndte den gamle, "jeg er Menes, den første af de folkevalgte faraoer i Ægypten; men dog var mange af dem, der gik forud for mig, sandere konger end jeg. Dog – som den første, der forenede de Øvre og de Nedre lande og tog det rigtige kongenavn og dets titler, hvorefter jeg herskede så godt, som jeg kunne herske, tilkommer det mig at tale med Jer en stund i denne nat, på hvilken det er forundt vore ånder at samles fra de yderste egne i de yderste verdener og mødes ansigt til ansigt med hinanden. Lad os da først i mørke og i hemmelighed tale om vort livs mysterier, hvorfra det kommer, hvor det hviler på sin vej, og hvorhen det til sidst drager. Og lad os sluttelig i lys og fuld åbenhed tale om andre ting ansigt til ansigt, som det fordum var vor sædvane, mens vi var mennesker. Og så herfra og til Theben for der at fejre vor årlige fest. Er det ej så Deres vilje?"

"Således er det vor vilje," svarede de.

Det forekom nu Smith, al der lagde sig et tæt mørke over salen, og at der med mørket fulgte en stilhed, der ligefrem var rædselsfuld.

En tid, hvis længde han ikke kunne beregne – måske var det år og måske var det kun sekunder –, sad han der i bælgmørke og i den dybeste stilhed.

Endelig kom lyset igen, først som en blå funke, derefter i opstigende stråler og til sidst i fuldt og klart dagslys.

Der stod Menes på det øverste af trappen, og foran ham var samlet den samme kongelige skare som før.

"Mysterierne er til ende," sagde den gamle konge, "og hvis nogen har noget at forebringe, da lad ham komme frem med det."

En ung mand, klædt i en kjortel og smykket, som det brugtes i et af de tidligste dynastier, trådte nu frem og stillede sig på trappen mellem farao Menes og alle dem, der havde hersket efter ham.

Hans ansigt forekom Smith bekendt ligesom også sidelokken, der hang ned bag det højre øre som tegn på hans ungdom. Hvor havde han set ham før?

Ah, nu huskede han det. Det var kun få timer siden, og han lå i en af museets mumiekister sammen med farao Unas levninger.

"Deres Majestæter," begyndte han, "jeg er kong Metesuphis; den sag, jeg ønsker at forebringe for Dem, er den krænkelse af vore grave, der bliver forøvet af de mennesker, der nu færdes på Jorden. De jordiske levninger af mange af os, som er samlet her i nat, ligger netop på dette sted og bliver hver dag beskuet og spottet af mangfoldige nysgerrige. Jeg selv er en af dem –

lemlæstet og hæslig at skue. Hist ovre må dag efter dag min Ka sidde og bevogte mit jordiske legeme, der er blevet revet ud af den pyramide, som jeg med stor bekostning og møje lod opføre, for at den kunne blive et fristed, hvori jeg kunne hvile trygt til min genopstandelse.

Andre af os ligger i fjerne lande. Således sover eller rettere våger min forgænger Menkaura, som han selv kan fortælle Dem, han, der byggede den tredje pyramide, den, som kaldes Hernu, i en mørk og tågeomhyllet stad, der kaldes London, en stad, som ligger langt mod nord bag et stort hav, hvor der er fuldt af røg, og hvor solen næsten aldrig skinner.

Andre er blevet opbrændt af ild, og atter andre er spredte som støv, de smykker, som fordum var vore, er blevet stjålet og solgt til begærlige mennesker, og vore hellige skrifter og symboler er blevet til morskab og tidkort for vildfremmede væsener. Snart vil der vel næppe være én grav tilbage i Ægypten, der er forblevet ukrænket."

"Ja, således er det," lød det fra en stemme nede i skaren. "Kun fire måneder er forløbet, siden den dybe, dybe grav blev åbnet, som jeg havde gravet i skyggen af pyramiden, der blev opført af Khephren, ham, der satte mig i verden. Der i mit gravkammer sov jeg alene, kun to håndfulde hvide ben var tilbage af mig; for på den tid, da jeg døde, bevaredes ligene ikke ved bind og krydrede urter. Nu ser jeg disse mine ben, ved siden af hvilke min dobbeltgænger har siddet på vagt i over fem tusinde år, skjult nede i et stort skibs mørke og omtumlet på et hav, der er fuldt af is."

"Ja, således er det," lød det fra hundreder af andre stemmer.

"Derfor," vedblev den unge konge, "spørger jeg Deres Majestæt," her vendte han sig til kong Menes, "om I ikke ved noget middel, der kan sætte os i stand til at hævne os på dem, som tilføjer os så stor uret og vanære?"

"Lad ham, som besidder visdom hertil, svare," sagde den gamle farao.

En undersætsig, midaldrende mand med en tankefuld pande gik nu op mod trappen. Han holdt en stav i hånden; hans fjerprydelser og øvrige tegn viste, at han havde været arving til Ægyptens trone, samt at han tillige var Amons præst.

Smith kendte ham straks fra statuerne. Det var Khæmuas, en søn af Ramses den Store, den største magiker, som nogen sinde havde levet i Ægypten. Han havde af egen fri vilje berøvet sig livet, før den tid kom, da han skulle beklæde tronen.

"Jeg ejer visdommen, Deres Majestæt, og derfor vil jeg svare," sagde han. "Tiden nærmer sig, da det i dødens land, som er det rette livs, det land, vi kalder Amenti, vil blive os forundt at forebringe de krænkelser, der er øvet imod os, for dem, der dømmer, og forebringe dem med den forvisning, at vi vil vorde hævnede. Men også på denne nat i året, da vi ifører os de skikkelser, som vi fordum bar, besidder vi nogen magt til at hævne os eller rettere til at øve retfærdighed. Men vor tid er kort, og der er meget at sige og at gøre, før solguden Ra stiger op, og vi drager herfra hver til sit. Derfor tykkes det mig bedst, at vi overlader disse onde mennesker til deres ondskab, indtil vi møder dem ansigt til ansigt i den anden verden."

Smith, der havde fulgt Khæmuas' ord med den største opmærksomhed og med betydelig ængstelse, åndede nu atter

frit og takkede Himlen, fordi disse talrige monarker havde så meget at varetage.

Men for en sikkerheds skyld trak han dog cigarkassen, hvori han havde Ma-Mees hånd, op af lommen og skød den så langt fra sig, som han kunne.

Men dette var overmåde ubetænksomt gjort. Måske skurede cigarkassen mod gulvet, eller måske bragte den omstændighed, at han berørte relikvien, ham i sjælelig forbindelse med alle ånderne, nok er det, at han i samme nu så, at den skrækkelige troldmands blik var stift fæstet på ham, og at en knogle havde flere chancer for at undgå en røntgenstråles søgen, end han havde for at undvige denne skrækkelige stirren.

"Det træffer sig imidlertid så," vedblev Khæmuas med iskold stemme, "at jeg i dette øjeblik har opdaget, at en af de værste af disse tyve har skjult sig på dette sted for at udspejde os. Jeg siger Deres Majestæter, at jeg ser ham ligge sammenkrøbet under begravelsesbåden hist nede, og at han i dette øjeblik har hos sig en af Deres Majestæters hænder, som han har stjålet fra en grav i Theben."

Nu blev alle dronningerne i den store skare synligt stærkt ophidsede, og Smith, som havde sine øjne fæstet på Ma-Mee, så hende holde hænderne op og betragte dem, mens alle faraonerne med deres fingre pegede ned efter ham og med forenede stemmer, der rullede som torden, råbte:

"Lad ham blive ført frem til dom og hævn!"

Khæmuas løftede sin stav, pegede med den ned mod båden, hvor Smith lå skjult, og sagde:

"Træd nærmere, foragtelige nidding, og bring med dig, hvad du har stjålet!"

Smith søgte med stort besvær at gøre sig klart, hvor han var. Han satte sig ned og stemmede hælene mod gulvet. Som læseren ved, var han sky og tilbageholden af naturen, og aldrig havde disse egenskaber virket mere nedtrykkende på ham end i denne stund.

Mens han var barn, havde det været en stadig tilbagevendende drøm hos ham, at præsidenten i en jury stod i begreb med at erklære ham skyldig i en frygtelig forbrydelse, som dog ikke var blevet opklaret. Nu forstod han, hvad denne drøm havde været et varsel om. Han stod nu i begreb med at blive dømt af en ret, hvor alle Ægyptens konger og dronninger var jurymedlemmer. Menes var lord-overdommeren, og troldmanden Khæmuas var den offentlige anklager.

Forgæves satte han sig ned og søgte at holde sig fast. En eller anden magt, der var stærkere end han, greb fat i ham og tvang ham til først at strække armene ud og tage cigarkassen, der indeholdt Ma-Mees hånd, op, hvorefter den slæbte ham ud fra bræddernes venlige skjulested under båden.

Nu var han på benene og gik ned ad trappetrinnene lige over for dem, Menes stod på langt borte fra ham.

Nu befandt han sig inde midt i den store skare af ånder, der veg til side for at lade ham passere, mens de betragtede ham med kolde og forundrede øjne.

Det var meget majestætiske ånder. De mange århundreder, der var hengledet, siden de havde nedlagt deres sceptre, havde ikke berøvet dem noget af deres kongelige værdighed.

Med undtagelse af én, syntes de heller ikke at have nogen medlidenhed med hans frygtelige stilling. Denne ene var en lille prinsesse, som stod ved siden af sin moder, den samme, hvis

mumie han havde set og haft medlidenhed med i direktørens kontor, hvor hun stod med en lotusblomst stukket i bandagerne.

Da Smith gik forbi hende, hørte han hende sige: "Denne foragtelige nidding er nok bange! Fat mod, foragtelige nidding!"

Smith forstod hende, og hans stolthed kom ham til hjælp. Han, en gentleman fra den nye tid, ville ikke vise sig som en ussel kujon for en hoben ånder fra det gamle Ægypten.

Han vendte sig om mod barnet og smilede til hende, derefter rettede han sig i sin fulde højde og gik roligt videre.

Her kan det med det samme anføres, at Smith var en høj skikkelse; han var forholdsvis ung, og han så godt ud; han var rank og slank og havde mørke, venlige øjne og et lille mørkt skæg.

"Han hører i alt fald til de tyve, som guderne har benådet med skønhed og en smuk fremtræden," sagde en dronning til sin sidemand.

"Ja," svarede den tiltalte, "det undrer mig, at et menneske med så ædel en skikkelse kan finde fornøjelse i at forstyrre grave og stjæle de dødes offergaver."

Disse ord gav Smith meget stof til eftertanke. Han havde aldrig set på sagen fra dette synspunkt.

Nu kom han hen til det sted, hvor Ma-Mee stod, og den sortskæggede farao, der havde været hendes husbond, stod endnu ved hendes side. På den venstre hånd, som han holdt cigarkassen i, havde han Bes-ringen, og han følte sig tvunget til at bære denne kasse trykket tæt ind til sit bryst lige over hjertet.

Da han gik forbi parret, drejede han hovedet, og hans blik mødte Ma-Mees. Hun fo'r heftigt sammen, da fik hun øje på ringen, som han bar, og nu fo'r hun atter sammen, endda heftigere end før.

"Hvad er der i vejen, Deres Majestæt?" spurgte farao.

"O, intet," svarede hun. "Men minder denne Jordens søn Dem ikke om nogen, I har kendt?"

"Jo, han gør," svarede farao. "Han minder mig overmåde meget om den fordømte billedhugger, vi vekslede vrede ord om."

"I mener en vis Horu, hofbilledhuggeren, han, der dannede det billede, som blev begravet sammen med mig, og som I sendte ud i ørkenen Kush for at udhugge Deres eget billede – indtil han døde af feber – eller var det måske ikke snarere af gift?"

"Ja, netop Horu og ingen anden – gid Seth hente ham og beholde ham!" brummede farao.

Smith gik imidlertid videre og hørte ikke mere. Nu stod han foran den ærværdige Menes. Instinktivt bøjede han sig for denne farao, der igen bøjede sig for ham. Derefter vendte han sig til siderne og bøjede sig for hele den kongelige skare. Også de bøjede sig alle for ham, koldt, men meget dybt og anstandsfuldt.

"Beboer på den jord, hvor vi fordum havde hjemme, og derfor broder til os, de døde," begyndte Menes, "denne hellige præst og troldmand –" her pegede han på Khæmuas "- erklærer, at du er en af dem, der skammeligt krænker vore grave og forstyrrer vor aske. Han erklærer ydermere, at du i dette øjeblik har hos dig en

del af de jordiske levninger af en vis majestæt, hvis ånd også er her til stede. Sig frem, er dette sandt?"

Til sin store forbavselse fandt Smith, at han ikke havde ringeste besvær ved at svare i samme velklingende tone.

"O, konge, det er sandt og ikke sandt. Hør mig, I herskere af Ægypten. Sandt er det, at jeg har forsket i Deres grave, efterdi mit hjerte er blevet hendraget imod Dem, og det er blevet fyldt af attrå efter at få kundskab om alt, hvad der angik Dem; for netop nu bares det mig for, at jeg fordum selv var en af Dem – ingen drot ganske vist, men dog måske af kongeligt blod. Desuden – for ikke vil jeg fortie noget, selv om jeg kunne – søgte jeg efter én grav frem for alle andre."

"Hvorfor, o, menneske?" spurgte dommeren.

"Fordi et ansigt lokkede og drog mig – et skønt ansigt, der var udhugget i sten."

Nu vendte alle i den store forsamling deres blik imod ham og lyttede meget opmærksomt, som om hans ord rørte dem.

"Fandt du så denne hellige grav?" spurgte menes. "Og hvis du fandt den, hvad fandt du så i den?"

"Ja, farao, jeg fandt den, og disse fandt jeg i den."

Med disse ord fremtog han af cigarkassen den visnede hånd, fra sin lomme den brækkede statuette af bronze og fra sin finger ringen.

"Også andre ting fandt jeg, som jeg overleverede til vogteren af dette sted – flere skønne smykker, som jeg nu i nat tykkes at se på en, der er til stede her imellem Dem."

"Er den skikkelses ansigt ansigtet på den, du søgte?" spurgte dommeren.

"Ja, det er det skønne ansigt," svarede Smith.

Menes tog statuetten i hånden og læste den kartouche, der var indgraveret under dens bryst.

"I fald der her iblandt os," sagde han straks efter, "findes nogen, der længe efter min tid herskede som dronning i Ægypten, og hvis navn var Ma-Mee, da lad hende træde frem."

Da nærmede Ma-Mee sig med lydløs og svævende gang fra det sted, hvor hun stod, og stillede sig lige over for Smith.

"Sig mig, o, dronning," sagde Menes, "har du nogen kundskab om denne sag?"

"Jeg kender denne hånd," sagde hun; "det har været min egen hånd. Jeg genkender denne ring, den har tilhørt mig, og jeg kendes også ved dette lille billede af bronze, det er blevet dannet i min lignelse. Se på mig og døm selv, om det ikke er så. Den kunstner, som dannede billedet, var en søn af en konges søn, og hans navn var Horu. Den dueligste af alle billedhuggere var han og den øverste kunstner ved mit hof. Se, klædt i en fremmed og sælsom dragt står han der for dig. Horu eller Horus dobbeltgænger, han, som huggede dette mit billede, da jeg herskede over Ægypten, er den samme, som fandt billedet, den mand, som står for dig – eller måske en genganger af ham, formet af det samme stof."

Farao Menes vendte sig nu mod troldmanden Khæmuas og sagde:

"Er det således, oh seer?"

"Således er det," svarede Khæmuas. "Denne mand, som nu dvæler her på Jorden, er den samme, som i for længst forbigangne dage var billedhuggeren Horu. Men hvad nytter det ham? Han, som nu atter er et levende menneske, er ligefuldt en skænder af den hellige død. Derfor siger jeg, at

dommen bør udføres over hans legeme, så at han, når dagslyset i morgen trænger herned, ligesom os kan være samlet med de døde."

Menes bøjede hovedet mod brystet og grublede. Smith sagde intet. For ham var hele dette skuespil så sælsomt og betagende, at han slet ikke følte lyst til at afbryde det. Hvis disse ånder ønskede at gøre ham til en af deres lige, så måtte de for ham gerne gøre det. Han havde ikke noget bånd, der bandt ham til det jordiske liv, og nu, da han følte sig fuldt overbevist om, at der var et liv hinsides dette jordeliv, var han rede til at udforske dets mysterier.

Han foldede følgelig armene over brystet og afventede dommen.

Men Ma-Mee ventede ikke. Hun løftede sin arm så hurtigt og heftigt, at hendes armbånd klirrede ved det, og talte derefter med stor dristighed.

"Kongelige Khæmuas, fyrste og magiker," sagde hun. "Lyt til den, der ligesom du var Ægyptens arving og det århundreder forinden, at du blev født, – den, der også herskede over de to lande – og det ej så ilde – hvilket, fyrste, aldrig faldt i din lod. Svar mig! Er al visdom samlet i *dit* bryst? Svar mig! Er det *dig* alene, der kender livets og dødens mysterier? Svar mig! Har din gud Amon lært dig, at hævnen går forud for medlidenheden? Svar mig! Har han lært dig, at menneskene skal dømmes uhørt? At de voldelig skal sendes til Osiris før deres bestemte tid og derved adskilles fra de døde, som de elskede, og tvinges til at vende tilbage til livet igen på denne onde jord?

Hør mig. Da det nys var nær ved fuldmåne, sad min ånd i min grav, der ligger i dronningernes begravelsesdal. Min ånd så

da denne mand træde ind i min grav, og hvad gjorde han der? Med bøjet hoved så han på mine ben, som en tyv af Amons præsteskab havde plyndret og brændt ikke engang tyve år efter deres jordfæstelse, som han selv havde været til stede ved. Og hvad gjorde denne mand med disse ben – han, der fordum var Horu? Jeg siger dig, at han opledte et skjulested til dem i graven, hvor han troede, de ikke atter kunne findes. Hvo var da den sande tyv og gravskænder? Ham, der plyndrede og brændte mine ben, eller ham, der med ærbødighed jordfæstede dem?

Derefter fandt han de smykker, som præsten af dit broderskab havde tabt under sin flugt, da røgen af det brændende lig og de krydrede urter overvældede ham, og sammen med smykkerne fandt han den hånd, som den elendige havde brækket af min majestæts lig. Hvad gjorde han da? Han tog smykkerne. Ville du da have, at han skulle have ladet dem ligge for at blive stjålet af den første den bedste bonde? Og hånden? Jeg siger dig, han kyssede denne stakkels hånd, som fordum havde været en del af min majestæt, og nu skatter han den som en hellig relikvie.

Min ånd så ham gøre dette og bragte mig bud om det. Derfor spørger jeg dig, fyrste, og jeg spørger jer alle, I hedengangne ægyptiske herskere – er det for disse gerninger, at denne mand skal dø?"

Da trak Khæmuas, hævnens håndhæver, på skuldrene og smilede betydningsfuldt; men alle kongerne og dronningerne gav ét og det samme svar, der lød som en dundrende torden, og dette svar var: "Nej!"

Ma-mee så hen til Menes i forventning om hans dom; men før han kunne sige noget, trådte farao med den mørke pande,

han, som havde kaldt hende viv, frem og tiltalte dem.

"Hendes Majestæt, Ægyptens arving, kongelige viv, herskerinde over de to lande, har talt!" råbte han. "Lad nu mig tale, som var Hendes Majestæts husbond.

Om denne mand fordum var billedhuggeren Horu, ved jeg ikke. Var han det, da var han tillige en misdæder, der efter min dom døde i landflygtighed i ørkenen Kush. Men hvorledes det nu end forholder sig med den sag, så har han nu tilstået, at han har skændet Hendes Majestæts grav og stjålet, hvad tyven fra den gamle tid levnede der. Hendes Majestæt siger også – og han selv nægter det ej – at han dristede sig til at kysse hendes hånd; men det vide I alle, at døden er sat som straf for den mand, der vover at kysse en ægteviet ægyptisk dronnings hånd. Derfor forlanger jeg, at denne mand skal dø for verden før sin tid, for at han i en dag, der skal komme, må leve og lide i den anden verden. Døm nu, o, Menes!"

Da løftede Menes sit hoved og sagde:

"Gentag for mig den lov, o farao, efter hvilken et levende menneske skal dø, fordi han har kysset en død hånd. I mine dage og i de dage, der gik forud for mine, var der ingen sådan lov i Ægypten. Hvis en levende mand kyssede en ægteviet ægyptisk dronnings levende hånd uden at være hendes husbond, og uden at det skete i en ceremoni, da var hans straf måske døden, og måske blev Horu fordum for denne krænkelse dømt til døden. Men i graven er der intet ægteskab, og selv om denne mand havde fundet hende i live i graven og havde kysset hendes hånd, ja, selv hendes læber, så skulle han dog ikke dø for denne gerning, som var kærlighedens værk.

Hør mig alle: Således lyder min dom i denne sag. Lad den præsts sjæl, som først skændede den kongelige Ma-Mees grav, blive overgivet til Ødelæggerens kæber, at han må lære dødens nederste dybder at kende, hvis ellers guderne vil det så. Men lad denne mand gå fra os fri og uskadt, eftersom det, han gjorde, blev øvet i ærbødig uvidenhed, og fordi kærlighedsgudinden Hathor var hans leder fra gammel tid. – Kærligheden behersker den verden, i hvilken vi mødes i nat, ligesom den behersker alle de verdener, hvorfra vi er samlet, og hvorhen vi skal gå. Hvo kan trodse dens magt? Hvo kan modstå dens dragelser? Men nu herfra og til Theben!" –

Der hørtes en susende og brusende lyd som af tusinder af vingeslag, og derefter var alle forsvundet.

Nej, dog ikke alle; for Smith stod endnu foran den draperede kolos og den tomme trappe, og ved hans side stod strålende og overnaturlig Ma-Mees yndige skikkelse.

"Også jeg må bort," hviskede hun. "Dog før jeg går et ord til dig, der fordum var en ægyptisk billedhugger. Den gang elskede du mig, og denne kærlighed kostede dig livet, du, som engang vovede at kysse min hånd, den, som du nu atter kyssede i min grav. For kun af navn var jeg faraos viv – forstå mig vel, kun af navn; for den titel, de gav mig – 'kongelige moder' – er en usandhed, som blev indgraveret på min grav. Horu, aldrig var jeg faraos ægteviv, og da du døde, fulgte jeg dig hurtigt i graven. O, ja, du har glemt det; men jeg husker det grant! Mange andre ting husker jeg. Du tror, at det var præstetyven, der havde brudt det billede af mig, som du fandt i sandet uden for min grav. Men således er det ej. *Mig* var det, som søndrede det, fordi du i din kærligheds vovemod havde skrevet derpå: 'Elsket' – ikke 'af

guden Horus', som du burde have gjort, men 'af manden Horu'. Da jeg skulle jordfæstes, tog farao, som vidste det hele, derfor billedet ud af mine bind og slyngede det langt fra sig. Jeg husker også støbningen af dette billede. Da kastede du en guldkæde, som jeg havde givet dig, i diglen sammen med bronzen med de ord, at ikkun guldet var værdigt til at fremstille mig. Og denne signetring, som jeg bærer – det var dig, som skar signetet. Tag den, tag den, Horu, og giv mig i stedet for den tilbage, som du bærer på din hånd – Bes-ringen, som jeg også har båret. Tag den og bær den, indtil du atter dør, og lad den gå i graven med dig.

Hør nu: Når den store sol opstiger, og du vågner, da vil du tro, at du har drømt en drøm. Du vil da tro, at du i drømmen har set og talt med en ægyptisk dronning, der døde for over tre tusinde år siden, men hvis skønhed, dannet i sten og bronze, har grebet dit hjerte i nutiden. Lad det kun være så; men det skal du dog vide, o, menneske, som fordum bar navnet Horu, at slige drømme ofte er som en skygge af sandheden. Vid, at den stråleglans, der skinner for dig, er min, at den skinner i det land, der er både fjernt og nær, landet, hvor jeg dvæler evindeligt, og at det, som er mit, har været, er og skal blive dit for evigt. Gudernes herredømme og deres navne kan skifte; menneskene kan leve og dø og leve igen for atter at dø; riger kan omstyrtes, og de, der styrtede dem, kan blive til støv; men den sande kærlighed forbliver udødelig som de sjæle, hvori den blev undfanget, og når smertens og adskillelsens nat er henrundet, da skal der ved det daggry, som oprinder, af den udødelige kærlighed for dig og mig fødes den fuldkomne samhørigheds fred og fryd. Indtil den dag kommer, søg mig ikke mere; for jeg

skal evig være dig nær, som jeg bestandig har været. Indtil den velsignede stund – farvel, Horu!"

Hun bøjede sig hen imod ham. Duften fra hendes ånde og hendes hår ombølgede ham; glansen fra hendes vidunderlige øjne trængte til hans inderste sjæl og læste det svar, som stod skrevet der.

Han rakte armene ud for at gribe hende, men se – hun var forsvundet!

Smith var både kold og stiv, da han vågnede den næste morgen og fandt sig liggende, hvor han havde lagt sig – nemlig på stengulvet neden under kølen af en begravelsesbåd i midterhallen i det store museum i Cairo.

Rystende af kulde krøb han frem af sit skjul, og da han så sig om i salen, fandt han den lige så tom, som den havde været den foregående aften. Der var ikke mindste tegn eller spor af farao Menes eller alle de andre konger og dronninger, han så levende havde drømt om om natten.

Idet Smith tænkte over de sælsomme fantasier, som trætte og ophidsede nerver kan opfylde sjælen med i drømme, gik han ned til de store bøger og blev stående der og ventede, idet han inderlig bad til, at en eller anden, skønt det var den muhamedanske sabbat, måtte komme ind i museet for at se, om alting var, som det skulle være.

Det varede kun et par minutter, før hans ønske blev opfyldt, og der kom en opsynsmand, hvis tur det var at gå en runde i den store bygning. Han lukkede de store døre op samtidig med, at han så op mod himlen, hvor en glente var på jagt efter et par duer, og Smith, der ikke var meget stemt for at indlade sig på

nærmere forklaring, benyttede sig af hans åndsfraværelse til at smutte ud bag ved hans ryg, hvorefter han sneg sig ned fra porticoen, idet han smuttede fra statue til statue ligesom en slange, der snor sig frem mellem rullestene, og stadig holdt sig i skyggen, mens han styrede ned mod de store porte.

Opsynsmanden her fik øje på ham og udstødte et skrig af angst, hvorefter han skyndte sig at vende hovedet til den anden side, for det bringer ulykke at se på en *afreet*, der kommer til syne, hvor intet menneskeligt væsen kan vise sig. Da han igen drejede hovedet, var Smith kommet ud af porten og havde blandet sig i mængden ude på gaden.

Solskinnet var i høj grad velgørende for den, der vidste, at han havde pådraget sig en forkølelse af den værste ægyptiske slags ved at have ligget en hel nat på et fugtigt stengulv.

Smith nød det, mens han vandrede videre til sit hotel, der lå over to kilometer fra muset, og på vejen fandt han på en historie, som han ville fortælle hotelportieren: Han var taget ud for at spise til middag i Mena House ved pyramiderne; men så var han kommet for sent til den sidste sporvogn, og han havde derfor måttet tilbringe natten derude.

Mens han gik i disse tanker, stødte hans venstre hånd lidt hårdt mod hjørnet af cigarkassen, som han havde i brystlommen, den, som indeholdt dronning Ma-Mees hånd. Smerten fik ham til at se ned på sine fingre for at overbevise sig om, at de ikke havde taget nogen skade, og han fik derved også øje på den ring, han bar.

Men hvad! Det var jo ikke den, direktøren havde givet ham! På den var indgraveret billedet af guden Bes; men på denne

stod kartouchen af dronning Ma-Mee! Og han havde drømt – o, ja, han havde drømt –!

Den dag i dag spekulerer Smith på, om han ikke i øjeblikkets forjagethed har taget fejl af, hvilken af de to ringe det var, direktøren gav ham som en del af byttet fra den kongelige grav, han havde fundet i dronningernes dal. Siden efter skrev han til direktøren for at spørge ham om det; men denne kunne kun huske, at han havde givet ham en af ringene, og han forsikrede, at den, som bar indskriften "Bes Ank, Ank Bes", befandt sig mellem Ma-Mees andre smykker i museets guldmontre.

Endvidere spekulerer Smith på, om vel nogen anden bronzefigur af en ægyptisk majestæt indeholder et så stort procentantal af guld, som Ma-Mees brudte statuette ved nærmere undersøgelse har vist sig at gøre. Og havde hun ikke i hans underlige drøm fortalt ham om, at der var blevet kastet en guldkæde i smeltediglen, da billedet var blevet støbt?

Var det hele kun en drøm, eller var det – noget mere – både ved dag og ved nat grunder han på dette.

Men hvad enten hun nu er nær eller fjern – intet svar kommer fra dronning Ma-Mee, hvis stolte titler var: "Hendes Majestæt den gode gud, den i Osiris hvilende og retfærdiggjorte, datter af Amon, kongelige arving, kongelige søster, kongelige viv, kongelige moder, de to landes herskerinde, dobbeltkronens bærerske, dronning af den hvide krone, dronning af den røde krone, kærlighedens yndige blomst, den i al evighed skønne".

Som alle vi andre må Smith derfor vente, før han får spørgsmålene om livets sælsomme gåder løst, og frem for alt

spørgsmålet om, hvilken af de to ældgamle ringe direktøren gav ham hin eftermiddag dernede i Cairo.

For os kan det synes at være en ubetydelig sag, men for ham er den mere end hele den øvrige verden.

Til stor forbavselse for Smiths bekendte mellem ægyptologerne har han ikke senere besøgt Ægypten. Han siger, at hans helbred nu er ganske restitueret, og at han ikke længere behøver en gang om året at søge ned til det milde klima i pyramidernes land.

Men hvilken af de to kongelige guldringe var det egentlig, direktøren lod blive tilbage på den hedengangne dronning Ma-Mees mumificerede finger som gave til Smith?

Note 1:
Hatshepsut var i virkeligheden gift med Thotmes II, og regerede i en del år efter hans død sammen med Thotmes III.

Om "Dronningens ring"

Forfatter: Henry Rider Haggard (1856-1925).
Org.udgave: *Smith and the Pharaohs*, by H. Rider Haggard. *Strand Magazine* december 1912 – februar 1913. Illustreret af Alec Ball.
Denne udgave baseret på: *Dronningens Ring* af H. Rider Haggard, oversat af P. Jerndorff-Jessen. *Illustreret Familie-Journal* 1914 nr. 9-14. Revideret og kompletteret efter den engelske førsteudgave i *Strand Magazine* v/ Kim N. Jensen.
Oversætter: Peter Jerndorff-Jessen (1853-1942).
Forside: Efter illustration af Alec Ball fra *The Strand*, februar 1913: *He stretched out his arms to clasp her, and lo, she was gone!*

ISBN 978-87-7628-109-0
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-379-8.

www.ebib1800.dk

Indhold